

BİLANÇO

TÜRMÖB AYLIK YAYIN ORGANI • SAYI : 119 • EYLÜL 2006

3.50 YTL

- Vergilemede stratejik hedefler belirlenmeli
- Bütçede olumlu performans
- Türkiye’de yolsuzluk azaldı
- Krediler artış eğilimini sürdürüyor
- Döviz kuru rejimi ve ticaret hadleri

Ekonomik Rapor

Sahibi
Mehmet TİMUR

Genel Yayın Yönetmeni
Nail SANLI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Ali Ekber DOĞANOĞLU

Yayın Kurulu

Nail SANLI
Ali E. DOĞANOĞLU
Ahmet FETTAHOĞLU
Yıldız ÖZTÜRK

TÜRMÖB

Basın Yayın Dağıtım İşletmesi
tarafından yayınlanmaktadır
Yayın Türü : Yaygın süreli

Adres

Gençlik Caddesi No:107
06570 Anıttepe - ANKARA
Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat)
Fax: (0.312) 232 50 73
http: www.turmob.org.tr
e-mail:alid@turmob.org.tr

Baskı

Fersa Matbaası
(0.312) 278 43 56

Dergide yayınlanan yazıların yayın hakkı
Bilanço Dergisi'ne aittir.
Kaynak gösterilmeden bir bölümü veya
tamamı alıntı yapılamaz

TÜRMÖB Genel Kurulu

Meslek örgütlerinin genel kurulları en üst organ olması dolayısıyla büyük bir öneme ve yere sahiptir Mesleğin sorunlarının tartışıldığı, çözümlerinin üretildiği ve gelecek politikalarının belirlendiği bir platform olarak genel kurullar ele alınmalıdır

TÜRMÖB'un 17. Olağan Genel Kurulu'nu 7-8 Ekim 2006 tarihlerinde gerçekleştireceğiz. Bu genel kurulumuza yeni bir özellik daha kattık. 3568 sayılı Meslek yasamızın ve mevzuatımızın 17 yıllık uygulamasında ortaya çıkan sorunları ve aksaklıkları çözmek, değişen koşullara uyumlu bir yapı oluşturmak amacıyla çeşitli çalışmalar yaptık. Kanunumuz, yönetmeliklerimiz ve mecburi meslek kararlarımızı Odalarımızın da katılımıyla ele aldık.

Bu genel kurulumuzun gündemine 10 yönetmeliğimizi getiriyoruz. Bu yönetmeliklerin bir kısmı, uygulamada ortaya çıkan aksaklıkları gidermeyi hedeflerken, bazı konularda yeni yönetmelikler oluşturduk.

Genel kurulumuzun sıkışık gündeminde yönetmeliklerimizin yeterince tartışılmayacağını düşünerek, 6 Ekim 2006 Cuma günü delegelerimizin katılımıyla yönetmeliklerimizi ele alacağız. Genel kurulumuzu yapacağımız salonda gerçekleştireceğimiz bu toplantı ile mutabakat ortamında yönetmeliklerimizin mevzuatımızdaki yerini almasını amaçladık.

Genel Kurulumuzun, mesleğimize katkı koyması, yeni hedeflere daha güçlü ilerlememize vesile olmasını temenni ediyoruz.

Dergimizin bu sayısında da ilgi ile okuyacağınızı umduğumuz haber ve araştırmalara yer verdik. Gelecek sayımızda buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI
Genel Sekreter

TÜRMÖB Vergi raporu;

Vergilemede stratejik hedefler belirlenmeli

TÜRMÖB 2006 Vergi Raporu yayınlandı. Küresel vergi rekabetinin yoğun olarak yaşandığı saptaması yapan rapor, vergilemede stratejik hedeflerin belirlenmesi ve buna uygun politikaların saptanması gerekliliği tespitinde bulundu.

TÜRMÖB tarafından üçüncüsü yayınlanan Vergi Raporu, küresel ve ulusal bazda saptama ve tespitlerde bulunarak çözüm önerileri sunuyor. Rapor; küreselleşme sürecinin, uluslararası entegrasyonu artırırken, beraberinde küresel vergi rekabetinde geliştirdiği isaptamasında bulunuyor. Vergi rekabetinin, geliştirmekte olan ülkeler için, bir kalkınma stratejisi olarak değerlendirilmesi gerekliliği üzerinde duruyor. Ayrıca küresel rekabet için stratejik sektörlerin belirlenmesi ve vergi mevzuatının bu stratejiyi desteklemesi gerektiği vurgulanıyor.

Raporun öneriler bölümü şöyle;

Vergi sistemimizde çok sayıda ve belirli bir amaç doğrultusunda aralarında eşgüdüm sağlanamamış vergisel muafiyet ve istisnalar bulunmaktadır. Vergi sisteminde bulunan bu tür vergi muafiyet ve is-

tinmaları ülkemizin içinde bulunduğu şartlar, ekonominin gerekleri ve kamu finansman ihtiyaçları dikkate alınarak yeniden değerlendirilmelidir.

Tüm modern vergi sistemlerinde olduğu gibi mutlaka gelir ve servet çözümleri ile harcama düzeyi arasında bağ oluşturan bir otokontrol mekanizması ihdas edilmelidir.

Üniter vergi sistemine geçilmelidir. Daha önce ortaya konulan sorunlar gerçek bir üniter vergi sistemi zorunlu kılmaktadır. Bu gerçeğe hareketle kaynağı ve tutarı ne olursa olsun her türlü gelir toplanarak beyan edilmelidir. Yani Gelir Vergisi Kanunu'nun toplama ve beyan ile ilgili hükümleri yeniden düzenlenerek üniter bir vergi sistemi oluşturulmalıdır. Zira bu günkü toplama ve beyan sistemi pek çok geliri beyan dışı bıraktığı gibi, getirdiği maktu hadlerle ilgili

sınırlamalar yoluyla da adaletsiz sonuçlar doğuran vergi yükleri ortaya çıkarmaktadır.

Ücretlilerin düşük oranlı bir vergi tarifesine göre –hem daha düşük oranlı ve hem de daha yüksek dilimli- vergilendirilmesi esası getirilmelidir. Zira ücretlinin amortismanı ve gideri yoktur. Ayrıca enflasyonunun peşinden sürüklenen gelir artışları söz konusudur. Öte yandan vergisi tevkif yoluyla enflasyona karşı değer yitirmeden ödenmektedir. Bununla birlikte ücretli kesim ülkemizde sosyal devlet olmanın gereği olarak en çok korunmaya gereksinim duyulan kesimi oluşturmaktadır. Bu nedenlerle yüzde 10'dan başlayan ve yüksek dilimli bir tarife içinde vergilendirilmeleri verginin adaletli ve dengeli dağılımı Anayasal amacına ve sosyal devlet olma gereklerine daha uygun olacaktır.

Halen yürürlükte bulunan harcama üzerinden alınan vergi kanunları ile gelir üzerinden alınan vergi kanunları arasındaki uyumsuzlukların giderilmesi gerekir.

Artık Vergiye İlişkin Af Kanunları çıkarılmamalıdır

Yeni çıkarılan vergi kanunları, yasalastığı dönemi takip eden hesap dönemi başında itibaren yürürlüğe konulmalıdır Cari hesap dönemi içinde çıkarılan vergi yasalarının cari döneme uygulanması, hesap döneminin kapanmadığı, verginin henüz tahakkuk etmediği gerekçeleriyle Anayasa Mahkemesi kararlarında gerçek olmayan geriye yürüme olarak tanımlanmakta ve dolayısıyla geçerli kabul edilmemektedir.

Daha çok üreten bir Türkiye borç stokunu küçültebilir. Daha çok üreten bir Türkiye’de istihdam artar, devlet de daha çok vergi geliri elde eder ve kamu finansmanında denge daha çabuk sağlanabilir. Vergi reformu kapsamında getirilecek değişikliklerle, vergi uygulamalarının, büyümeyi teşvik eden, yatırım ve üretimi destekleyen bir yapıya gelmesi sağlanmalıdır. Mevcut durum bunun tam tersidir. Vergi uygulamaları, bir taraftan, üreticinin yatırıma dönüştüreceği kaynakları, diğer taraftan da tüketicinin harcanabilir gelirini küçültmektedir.

Türk vergi sisteminde yavaş yavaş bir faciaya dönüşen adı kadar basit olmayan basit usul kesinlikle kaldırılarak söz konusu mükellefler gerçek usulde vergilendirilmelidir. Zira basit usul yerine ikame edildiği götürü usulden daha az vergi hasılası sağlamaktadır Buna ek olarak basit usul kayıt dışı ekonomiyi besleyen bir mekanizmaya dönüşmüştür. Sahte ve muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge yatağına dönüş

me eğiliminde olan basit usulün kaldırılması ve bu kamburun sistemin sırtından alınması zorunludur Bu noktadan olmak üzere gerekirse söz konusu mükelleflerin, gerçek usulde tespit edilen kazançlarının 5 yıl süreyle yarısı matrah olarak esas alınabilir.

GVK 103.maddede yer alan gelir vergisi tarifesinin vergi dilimleri arasındaki fark artırılmalı ve dilim sayısı azaltılmalıdır Yani mümkün olduğunca basit ve düz (flat) bir sistem olmalıdır Zaten dünyadaki eğilimde bu doğrultudadır

5024 sayılı Kanunla değiştirilen amortisman süre ve oranları oldukça ayrıntılı ve karmaşıktır Daha basit bir sisteme dönülebilir.

Vergi ceza sistemi yeniden oluşturulmalıdır Ekonomik suça ekonomik ceza prensibi çerçevesinde, vergi ziyayı ve suçla orantılı, kendi içinde hiyerarşik bir yapısı bulunan, basit, uygulanabilir ve kamu vicdanında kabul gören ve caydırıcı etkileri idari süreçlerle kesilmeyen bir vergi ceza sistemi oluşturulmalıdır

Globalleşme ile birlikte uluslararası sınırlar ortadan kalkmaya başlamıştır. Ülkeler arası ticaretin artması ile finans piyasaları birbirine entegre oldu. Bu durum döviz kurlarının ve dolayısıyla da çapraz kurlar ile kur farklarının sürekli olarak değişmesi sonucunu beraberinde getiriyor. Döviz bazlı işlemlerin kur ve faiz oranlarının dalgalanmaya tabi olması, işletmelerin geleceğe yönelik stratejilerinde belirsizlik yaratarak riski artırıyor. Halen yürürlükte bulunan vergi sistemimiz ekonomik olaylar ve gelişmeler karşısında yeterli esnekliğe sahip değildir. Ekonomide yaşanan gelişme sonucunda ortaya çıkan ve Vergi Kanunları içerisindeki yeri tartışmalı olan finansal enstrüman-

larla ilgili tereddütleri ortadan kaldıracak şekilde düzenlemeler yapılmalıdır

Ülkemizde örtülü kazanç ve örtülü sermaye konularına ilişkin olarak yapılan son düzenlemeler genel anlamda yerindedir. Çünkü bu müesseselere ilişkin ilk yasal düzenleme, 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun yasalastığı 1949 yılında yapılmış ve bu müesseselerde 1949 yılından bu yana, örtülü sermaye’de 1961, örtülü kazanç konusunda ise 1980 yılında olmak üzere, sadece 1 kez değişiklik yapılmış idi. Son 45 yılda gerek ülkemiz ve gerekse de dünya ekonomisinde meydana gelen olağanüstü gelişim ve değişim göz önüne alındığında, hele bir de ülkemize doğrudan yabancı sermaye girişinin arttığı bu dönemde, Kurumlar Vergisi Kanunu’ndaki örtülü sermaye ve örtülü kazanç müesseselerinin yeniden ele alınarak uluslararası kabul görmüş standartlara (thin capitalisation, arm’s length principle) göre yeniden düzenlenmesi artık bir zorunluluk haline gelmişti. İşte bu nedenle örtülü kazanç ve örtülü sermaye konusunda yapılan son düzenlemeleri olumlu buluyoruz. Ancak özellikle örtülü kazanç yani transfer fiyatlandırması konusunda esas önemli olan düzenleme, ikincil düzenlemelerdir. Çünkü mükelleflerin önlerini görebilmeleri, işlemlerini sağlıklı yaparak ödeyecekleri vergiyi önceden hesaplayabilmeleri için kanun maddelerinden daha önemli olan bu söz konusu ikincil düzenlemelerdir. Bu nedenle söz konusu maddelere ilişkin gerekli ikincil düzenlemeler ile yine bu müesseselere ilişkin olarak yapılan yeni düzenlemelerin nasıl uygulanacağı konusunda mükellefleri bilgilendiren ve yol gösteren açıklamaların bir an önce yapılması gerekmektedir. Türkiye’de işletme yapıları ve alışkanlıklar uygulamayı

zorlaştırıcı engeller olarak ortaya çıkmaktadır Bu anlamda yumuşak bir geçiş yapılmalıdır

Kurumlar vergisi oranının aşağı çekilmesine devam edilmelidir. Hatta belirli bir ciro veya aktif büyüklüğünün altında olan kurumlar vergisi mükellefleri için daha düşük yüzde 15 gibi bir oran uygulanmalıdır Bu şekilde bir taraftan KOBİ'lerimizi vergisel anlamda teşvik ederiz diğer taraftan da sisteme kazandırarak hem kayıtdışı ekonomiyi önlemiş hemde KOBİ'lerin kurumsal yapılarını tamamlamalarına zemin hazırlamış oluruz.

E-Ticaret ve elektronik ortamda yapılan diğer işlemlerin vergi hukuku açısından sağlam bir zemine oturmadığı açıktır Uluslararası hukuk kuralları da dikkate alınarak vergi kanunlarında e-ticaret ile ilgili gerekli düzenlemeler yapılmalı ve vergi kanunları bu sürecin engeli olmaktan çıkarılmalıdır

Vergi kanunlarında yer alan teşvik, koruma, indirim ve istisnalar yeniden gözden geçirilerek selektif, etkin, basit, açık ve uygulanabilir bir yapı oluşturulmalıdır

Vergi oranları içinde yaşanılabilir bir vergi sistemi yaratacak düzeye indirilmeli, diğer parafiskal yükler kademeli olarak azaltılmalıdır. Karmaşık ve sonucu aynı noktaya çıkan tali vergiler asıllarına dahil edilmelidir. Vergi oranları farklılaştırmalarından kaçınılmalı ve vergi oranlarının farklılaştırılmasının ka

yıt dışı ekonomiyi besleyen mekanizmalar olmasına izin verilmemelidir. Yapılan her türlü harcama belgelendirilmek suretiyle gider gösterilebilmelidir. Bu konuda izlenecek temel kriter Avrupa Birliği normlarıdır Bu noktadan olmak üzere, vergi sisteminin gelir üzerinden alınan vergilere geri dönmesi gerekmektedir. Zira harcamalar üzerinden alınan vergiler ödeme gücü ilkesini dikkate almadığı için

adil olmaktan uzaktır. Oysa Anayasamızın 73. maddesi, vergi yükünün adil ve dengeli dağılımını genelde maliye politikasının ve özelde ise vergi politikasının temel amacı olarak kabul etmektedir. Bu amaç ise ancak, gelir üzerinden alınan vergilerle sağlanabilir. Harcamalar üzerinden alınan vergileri asli vergi haline getirmek, her defasında çözümü vergi oranlarının yükseltilmesinde bulan bir anlayış aynı zamanda kayıt dışı ekonomiyi teşvik eden ve sahte ve muhteviye-ti belge kullanımı artırarak iki yönlü matrah aşınmasına yol açan bir mekanizma oluşturmaktadır. Kayıt dışı veya diğer bir ifade ile

vergi dışı ekonomi ile uzun soluklu, etkin ve tutarlı bir mücadele başlatılarak kayıt altına alınmalıdır Bu noktadan olmak üzere, hamiline yazılı ekonomiden nama yazılı ekonomiye geçilmelidir. Kayıt dışı ekonominin kayıt altına alınması konusunda kamuoyu aydınlatılmalı ve sorun ülke sorunu kabul edilerek toplumun tüm kesimlerinin etkin desteği sağlanmalıdır Vergi tanımını gereği toplumsal uzlaşması yasal zeminde sağlayan bir olgudur. Dolayısıyla temel sorunları sadece siyasi ve idari kadroların meselesi olmaktan çıkarmak gerekir. Başarı için bu şarttır. Toplumun tüm kesimlerinin görüşü, desteği ve katılımı esas alınarak bu mücadele yapılmalı ve özellikle kamuoyu ikna edilmelidir. Aksi takdirde başarılı olunamayacağı yaşanan tecrübelerle ispatlanmıştır

Özerk, etkin, motivasyonu yüksek, olayları geriden takip etmeyen, vergi sistemine hakim, beşeri sermayesi üst düzeyde olan ve maddi anlamda da tatmin edilmiş bir vergi idaresi oluşturulmalıdır Klasikleşmiş bir söz vardır. Çok iyi kanunlar kötü uygulamaların elinde istenen sonuçları aldırılmaz ama nispeten kötü kanunlarla bile iyi uygulama yapıldığında istenen sonuçlar alınabilir Bu güne kadar reform iddiasıyla pek çok vergi yasası çıkarılmıştır Ancak hiç birinden beklenen sonuç hasıl olmamıştır Vergi ciddi bir iş-tir ve adil uygulama gerektirir. Vergi kanunlarını uygulayacak idare

unutularak sonuç alınamaz. Yukarıda öngördüğümüz yeni vergi sistemi, uzmanlığı tartışma konusu olmayan, etkinliğinden kuşku duyulmayan, adil olduğuna inanılan, personelinin birikimi ve motivasyonu üst düzeyde ve ücret ve diğer özlük hakları açısından tatmin edilmiş, her türlü çürüme ve erozyondan korunmuş bir vergi idaresini gerektirmektedir. Bu yapılmadığı takdirde hiç bir yasal düzenleme ile sonuç alınamayacağı son 25 yıllık sürede çıkarılan 201'i aşkın vergi kanunu ile ispatlanmıştır. Vergi dairesini yok sayarak vergi alınmaz.

Vergi reformlarına mali faaliyetin diğer bir yönü olan kamu harcamaları açısından da bakmak gerektiği yönünde yoğun tartışmalar yapılmaktadır. Bu tartışmalara göre vergi reformunun, kamu yönetiminin ve kamu harcamalarının reformu ile başlaması gereklidir. Vergi mükellefleri kamunun ne kadar gelir elde edip, ne kadar harcama yaptığını; sonuç olarak devlete ödediği paraların nerelere harcandığını bilmek istemektedirler. Vergi mükelleflerinin bu isteği, demokrat toplumlarda haklı bir istemdir. Gerçekten de vergilerin kimlerden ve nasıl alınacağı ayrıntılı biçimde düzenlendiği halde, kamu harcamalarının kimler için ve nasıl yapılacağına dair düzenlemeler yoktur. Vergi mükellefinde, toplanan vergilerin “hastane, okul, köprü v.s.” olarak geri dönmediği ve israf edildiği izlenimi uyandıığında, vergi ödeme fedakarlığının siyasal ve kamusal ilişkilerdeki karşılığının alınmaması sonucu, mükellef vergi ödemede titizleşerek, vergi kaçırmaya çalışacağı muhakkaktır.

Tahsilat işlemlerinde kolaylık sağlanmalıdır. Otomasyona önem verilmeli ve bu amaçla programlar

geliştirilmelidir. Vergi dairelerinde halkla ilişkilere daha fazla önem verilmelidir. Ülkemizde vergi dairelerinde sıkışıklığa, aksaklığa yol açan uygulamaların rızaen ve cebren “tahsilat işleri”nden kaynaklandığı gözlenmektedir. Hemen her ay, beyanname verme ve vergi yatırma dönemlerinde vergi daireleri çalışmaz duruma gelmektedir. Cebren tahsilatta ise, hacizli malların saklanması ve paraya çevrilmesi sorun olmaktadır. Tahsilatta arzu edilen etkinliğin sağlanamaması, vergi idaresini üniter sistemden uzaklaşmaya zorlamış, bu da vergilenmede yatay ve dikey eşitliğin bozulmasını beraberinde getirmiş ve toplumda beyanname verme alışkanlığının kaybolmasına neden olmuştur. Dolayısıyla, yeni örgütlenmede vergi dairelerinin “tahsilat” fonksiyonu olmamalıdır. Vergi dairelerinin iş yükünü artıran vaze servisleri kaldırılarak tahsilat için bankacılık sisteminin kullanılması yaygınlaştırılmalıdır.

Vergi idaresi çalışanları mükellefleri kaliteli hizmet sunulması gereken müşteriler olarak görmelidir. Ayrıca, sadece vergi idaresi çalışanları değil mükelleflerle ilgili tüm kamu görevlileri de mükelleflere kolaylık sağlamalıdır.

Verimi olmayan vergiler (Örneğin, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi, Damga Vergisi) ve harçlar kaldırılmalı, ana veki yasaları sadeleştirilmeli, vergi yasaları arasında paralellik ve bütünlük sağlanmalıdır. İşlemlere açıklık getirmek ve basitleştirmek amacıyla vergi hukukunun kaynaklarından olan “özelgelerin” yayınlanması sağlanmalıdır. Gelir İdaresi'nin son dönemdeki “Sirküler Yayınlama” uygulamasını bu anlamda atılan olumlu bir adım olarak değerlendirmek gerekir.

Türk vergi sisteminin daha iyi işler hale getirilmesi için vergi idaresinin iyileştirilmeleri çalışmalarıyla birlikte vergi yargısı bir an önce kurulmalıdır. Vergi yargısı itiraz komisyonu işlevinden kurtarılmalıdır. Sayıştay gibi bağımsız, özerk yapıya sahip “Vergitay” kurulmalıdır.

Vatandaşlık ile vergi mükellefliliği özdeşliği sağlanmalı, kamuoyu bilincinde, vatandaş olabilmek için vergi yükümlüsü olma gereği yerleştirilmelidir. Bazı vatandaşlık haklarının kullanılabilmesi için vergi mükellefi olma ön-şartı aranmalıdır. İktisadi faaliyet gösteren bütün gerçek ve tüzel kişiler teşvik edici şekilde vergilendirilmeli, vergi mükellefi olmanın avantajları olmalı bu amaçla gelir ve kurumlar vergisi ödenmesi ve miktarı sosyal ve ekonomik itibar dayanağı yapılmalıdır.

Düşük gelir gruplarındaki vergi yükünü üst gelir gruplarına yaymak ve aktarmak için vergi sistemimizde rant ekonomisinden üretim ekonomisine geçilmesini sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır. Üretken olmayan sektörlerde, her türlü rant ve spekülasyon kazanç sahiplerine vergi yükü kaydırmaları gerçekleştirilmelidir.

Stopaj uygulaması nihai vergilendirme aracı olarak değil, otokontrol ve peşin vergi aracı olarak kullanılmalıdır. Stopaj yöntemi yerine ekonomik gelir-gider kavramına geçilerek gerçek vergiciliğe yönelinmelidir.

Vergi denetiminin etkinliğini artırmak amacıyla mali müşavirlik kurumundan daha etkin bir şekilde yararlanılmalıdır.

Bütçede olumlu performans

***Genel bütçe gelirleri istikrarlı bir artış sergiliyor. Vergi gelirleri geçtiği -
miz yılın ilk yarısına oranla bu yıl aynı dönemde yüzde 21 artış gösterdi.
Yılın ilk yarısında vergi gelirlerinin yüzde 34.7'si ile faiz ödemeleri ger -
çekleştirildi. Bütçenin gelir kalemi hedeflerinin aşılması bekleniyor.***

Maliye Bakanlığının bütçe performansını değerlendiren beklenti raporu, 2006 yılı bütçesinin parlak bir performans sağladığını gösteriyor. Bütçe gelirleri hızlı artış trendini korurken, bütçenin gelir hedeflerinin yıl sonunda aşılması bekleniyor. Ocak-Haziran 2006 döneminde, merkezi yönetim bütçe gelirleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 22.8 oranında artışla 84 milyar 21 milyon YTL olarak gerçekleşti. Yılsonu bütçe hedefinin yüzde 52.4'üne ulaşıldı.

2005 yılının aynı döneminde merkezi yönetim bütçe gelirleri 68 milyar 438 milyon YTL, gerçekleşme oranı ise yüzde 45.8 oldu. Merkezi yönetim bütçe gelirlerinin gerçekleşme oranına bakıldığında,

bu oranın dönem boyunca geçen yılın aynı aylarına göre daha yüksek olduğu görülmekte. Bu gelişme, gelir performansının geçen yıla göre istikrarlı bir artış gösterdiğini ortaya koymakta.

Haziran sonu itibarıyla, gelir gerçekleştirmeleri içinde, vergi gelirlerinin payı 2005 yılında yüzde 79.5 iken 2006'da yüzde 78.6, vergi dışı gelirlerin payı 2005 yılında yüzde 18.4 iken 2006 yılında yüzde 20.4, alınan bağışlar ve yardımların payı 2005 yılında yüzde 1.8 iken 2006 yılında yüzde 0.8 olarak gerçekleşti. Sermaye gelirlerinin payı ise aynı kaldı.

Yılın ilk altı aylık döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 23.1 oranında artış gösteren genel bütçe gelirleri 81 milyar 769 mil-

yon YTL olarak gerçekleşti. Gerçekleşme oranı geçtiğimiz yılın ilk altı ayında yüzde 45.5 iken, bu yılın aynı döneminde yüzde 52.3 oldu.

Aylık gerçekleşme oranlarına bakıldığında, oranların geçen yılın aynı aylarına paralel, ancak daha yüksek gerçekleştiği görülmekte. Bu gelişme, genel bütçe gelirlerinde istikrarlı bir performans artışı olduğuna işaret ediyor.

Geçtiğimiz yılın ilk yarısında 54 milyar 408 milyon YTL olan vergi gelirleri, bu yılın aynı döneminde yüzde 21.3 oranında artış göstererek 65 milyar 975 milyon YTL olarak gerçekleşti. Geçen yıl yüzde 45.5 olan gerçekleşme oranı ise, önemli bir artış göstererek bu yıl yüzde 49.9'a yükseldi. Aylık vergi gelir gerçekleşme oranları açısın-

dan, 2005 yılının aynı aylarına paralel bir gelişme görülmekle birlikte daha yüksek oranlar kaydedildi.

Vergi dışı gelirlere bakıldığında, 21 milyar 372 milyon YTL olan bütçe hedefinin ilk altı aylık dönem itibarıyla 15 milyar 253 milyon YTL'lik kısmının tahsil edildiği görülmektedir. Bu tutar, geçen yıla göre vergi dışı gelirlerde yüzde 35.8 oranında bir artışa tekabül ediyor. Vergi dışı gelirlerde, Ocak-Haziran 2005 döneminde yüzde 47.5 olan gerçekleşme oranı ise, bu yıl yüzde 71.4'e çıkmış ve aylık gerçekleşme oranları geçen yıla göre daha yüksek seyretti. Ocak-Haziran 2006 döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 54.7 oranında artış gösteren sermaye gelirleri 171 milyon YTL olarak gerçekleşti.

Vergi Gelirlerinin Gelişimi

Önemli vergi geliri kalemlerinden olan gelir vergisinde, ilk altı aylık dönemde bütçe hedefinin yüzde 48.5'ine ulaşılarak 12 milyar 665 milyon YTL tahsilat yapıldı. Ocak-Haziran 2005 döneminde 10 milyar 946 milyon YTL gelir vergisi

tahsilatı yapıldı ve gerçekleşme oranı yüzde 44.7 oldu.

Diğer taraftan, son yıllarda vergi gelirlerinin faiz giderlerini karşılama oranındaki iyileşme Ocak-Haziran 2006 döneminde de devam etti. 2002 yılı Ocak-Haziran döneminde tahsil edilen vergi gelirleri faiz ödemelerine yetmezken (vergi gelirlerinin faizleri karşılama oranı yüzde 111.7 olmuştu), bu yılın aynı döneminde vergi gelirlerinin sadece yüzde 34.7'si ile faiz ödemelerinin gerçekleştirilebildiği hususu göz önüne alındığında, bütçe giderlerinin sağlam kaynaklarla finanse edilmesi yönünde ne derece önemli bir aşama kaydedildiği ortaya çıkmakta.

Aylık gerçekleşme oranları açısından, Mart ve Mayıs aylarında geçen yılın aynı aylarına göre daha düşük gerçekleşme oranları elde edilmiş, diğer aylarda ise geçen yılın aynı aylarına göre daha yüksek oranlara ulaşıldı. Mart ayındaki durum, basit usulde gelir vergisi ve gelir vergisi stopaj tahsilatında geçen yılın aynı dönemine göre meydana gelen düşüşten kaynaklandı.

Mayıs ayındaki düşüşün nedeni ise, 5479 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, Amme Alacakları Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Özel Tüketim Vergisi Kanunu ve Vergi Usul Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1'inci maddesinde yapılan tarife değişikliği ile oran indirimi ve 5281 sayılı Vergi Kanunlarının Yeni Türk Lirasına Uyumu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 29'uncu maddesiyle yapılan oran indiriminin 2006 yılının ilk 3 aylık dönemine ait Mayıs ayında ödenen gelir geçici vergisine etkisidir.

Yılın ilk yarısında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 18 oranında bir artışla 6 milyar 457 milyon YTL tutarında kurumlar vergisi tahsilatı yapılmış ve bütçe hedefinin yüzde 50.1'ine ulaşıldı. Geçen yıl söz konusu gerçekleşme oranının yüzde 45.4 olduğu dikkate alındığında, Haziran sonu itibarıyla kurumlar vergisi performansında artış olduğu görülmektedir.

Aylık gerçekleşme oranları açısından, kurumlar vergisinin ödeme

Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri

(Milyon YTL)	2005			2006			Ocak-Haziran Artış Oranı (%)
	Yıl Sonu Gerçek.	Ocak-Haziran Gerçek. Toplamı	Gerçek. Oranı (%)	Hedef	Ocak-Haziran Gerçek. Toplamı	Gerçek. Oranı (%)	
Vergi Gelirleri	119.687	54.433	45,5	132.258	66.005	49,9	21,3
Vergi Dışı Gelirler	26.950	12.626	46,9	25.084	17.172	68,5	36,0
Alınan Bağış ve Yardımlar	865	1.266	146,4	482	670	139,0	-47,1
Toplam	149.551	68.438	45,8	160.326	84.021	52,4	22,8

dönemleri nedeniyle gerçekleşme oranlarında önemli dalgalanmalar görülmekle birlikte geçen yılın aynı aylarına paralel bir gelişme gösterdi. Mart ayında gerçekleşme oranı geçen yılın gerisinde kalırken, diğer aylarda daha yüksek gerçekleşme oranları kaydedildi.

Banka ve sigorta muameleleri vergisi tahsilatı, Ocak-Haziran 2005 dönemine göre yüzde 27.7'lik bir artışla 1 milyar 228 milyon YTL olarak gerçekleşmiş; yıllık bütçe hedefinin yüzde 68'ine ulaşılmıştır. Geçen yıl aynı dönemdeki gerçekleşme oranının 48.4 olduğu dikkate alındığında, mali sektördeki canlanmaya bağlı olarak banka ve sigorta muameleleri vergisinde de önemli bir artış olduğu görülmektedir.

Yılın ilk altı aylık döneminde, dahilde alınan katma değer vergisi 8 milyar 110 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 24.1 oranında artış kaydedilmiş ve yıllık bütçe hedefinin yüzde 49.6'sına ulaşıldı. Ocak-Haziran 2005 döneminde 6 milyar 536 milyon YTL tutarında tahsilat yapılmış ve gerçekleşme oranı yüzde 46.3 olmuştur.

Ocak-Haziran 2006 döneminde, dahilde alınan katma değer vergisinin aylık gerçekleşme oranları Mart ayı dışında geçen yıla göre daha yüksek gerçekleşti.

Yılın ilk yarısında, özel tüketim vergisi 2005 yılının aynı dönemine göre yüzde 18.6 oranında bir artışla 17 milyar 689 milyon YTL ola-

rak gerçekleşmiş ve yıllık bütçe hedefinin yüzde 47.5'ine ulaşılmıştı. Söz konusu oran, Ocak-Haziran 2005 döneminde yüzde 44.7 olarak gerçekleşmişti. Özel tüketim vergisinin aylık gerçekleşme oranları, sadece Haziran ayında geçen yılın aynı ayına göre düşük kalmış; diğer aylarda ise daha yüksek oldu.

Ocak-Haziran 2006 döneminde, ithalde alınan katma değer vergisi 11 milyar 895 milyon YTL tutarında gerçekleşmiş ve yıllık bütçe hedefinin yüzde 53.1'ine ulaşılmıştır. Söz konusu vergi kaleminde geçen yıla göre yüzde 29.2 oranında artış meydana geldi. Geçen yılın aynı dönemindeki gerçekleşme oranı ise, yüzde 45.5 olmuştur. Kuşkusuz bu artışta, ithalatın bütçe varsayımlarının üzerinde seyretmesinin de önemli bir rolü oldu.

2006 yılı sonunda, 2006 yılı başında 174 milyar 322 milyon YTL olarak öngörülen merkezi yönetim bütçe giderlerinin 172 milyar 244 milyon YTL, 128 milyar 62 milyon YTL olarak öngörülen faiz harıç bütçe giderlerinin 125 milyar 984 milyon YTL, merkezi yönetim bütçesinde 46 milyar 260 milyon YTL olarak öngörülen faiz giderlerinin ise aynı düzeyde gerçekleşeceği tahmin edilmekte.

2006 yılı merkezi yönetim bütçesinde 160 milyar 326 milyon YTL olarak hedeflenen merkezi yönetim bütçe gelirlerinin 163 milyar 41 milyon YTL, 132 milyar 199 milyon YTL olarak hedeflenen

vergi gelirlerinin ise 134 milyar 234 milyon YTL olarak gerçekleşeceği öngörülmekte.

Bu verilerin ışığında, merkezi yönetim bütçe açığının 9 milyar 203 milyon YTL, faiz dışı fazlanın ise 37 milyar 57 milyon YTL olarak gerçekleşeceği düşünülmekte. Böylece, bütçe hedefine göre bütçe açığı 4 milyar 793 milyon YTL daha az, faiz dışı fazla ise bütçe hedefine göre 4 milyar 793 milyon YTL daha fazla gerçekleşecek.

2005 yılı gerçekleşmeleri ile karşılaştırıldığında, yüzde 32.4 olan merkezi yönetim bütçe giderlerinin GSMH'ya oranının 2006 yılında yüzde 31.3, yüzde 30.7 olan merkezi yönetim bütçe gelirlerinin GSMH'ya oranının 2006 yılında yüzde 29.6 olarak gerçekleşeceği öngörülmekte.

2006 bütçesinde merkezi yönetim bütçe açığının GSMH'ya oranı yüzde 2.6 olarak hedeflenmiş iken gerçekleşmenin yüzde 1.7 olacağı tahmin edilmekte. Bu durumda, GSMH'ya oranı açısından 2006 yılında bütçe açığı 2005 yılı ile aynı düzeyde olacak. Faiz dışı fazlanın GSMH'ya oranının bütçe hedefi olan yüzde 6'yı aşacağı ve yüzde 6.7 olarak gerçekleşeceği, program tanımlı faiz dışı fazlada ise merkezi yönetim bütçesi için hedeflenen yüzde 5'lik orana ulaşılacağı öngörülmekte.

Merkezi yönetim bütçe giderlerinin başlangıç ödeneklerine göre 2 milyar 78 milyon YTL daha düşük gerçekleşeceği öngörülmekte.

Dünya Bankası:

Türkiye'de yolsuzluk azaldı

Dünya Bankası tarafından hazırlanan rapora göre, 2002 ile 2005 yılları arasındaki dönemde, Türkiye’de rüşvet azalarak, halen bazı Batı Avrupa ülkelerindeki düzeyin bile altına indi. Türk mahkemeleri dürüstlük, etkinlik, mahkeme giderlerinin karşılanabilirliği, davaları ele alış hızı ve mahkeme kararlarının uygulanması bakımından, diğer yeni AB üyesi, hatta batı Avrupalı AB üyelerinden daha iyi sonuçlar elde etti.

Dünya Bankası tarafından hazırlanan; Geçiş Sürecinde Yolsuzlukla Mücadele 3 — Kim Başarılı ... Ve Neden? (ACT3) isimli raporda, işletmelere düzeyinde veriler esasında, gerek Türkiye’de gerek Doğu Avrupa ve Orta Asya bölgesinde, yolsuzlukla mücadele konusunda önemli ilerleme kaydedildiği sonucuna varıldı. Ancak, bu ülkelerde genel olarak yolsuzluk hala Batı Avrupa ülkelerinde daha yaygın olmayı sürdürüyor. Bölgede yolsuzluğun evrimi ile ilgili diğer önemli bir boyut da büyük firmalarda rüş-

vet olaylarında, çoğu zaman büyüme ve istihdam yaratmanın başlıca itici gücü olan küçük firmalara nazarın daha çok azalma olması.

ACT3, Dünya Bankası tarafından hazırlanan ve işletme-devlet etkileşiminde 1999 yılından bu yana yolsuzluk düzeylerini izleyen raporlar serisinde üçüncü. Önceki raporlar gibi, ACT3 de Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası ile Dünya Bankası tarafından ortaklaşa yürütülen bir inisiyatif olan İş ortamı ve İşletme Performans Araştırmaları [Business Environment and Enterprise

Performance Survey (BEEPS)] verilerine dayanıyor. Üç yılda bir yapılan ve sonuncusu 2005 yılında olan bu araştırmalar 26 eski sosyalist ülke, Türkiye ve kıyaslama için beş Batı Avrupa ülkesini kapsıyor: Almanya, Yunanistan, İrlanda, Portekiz ve İspanya. BEEPS araştırmalarının başlatılmasından bu yana, 20.000’den fazla firma ile görüşme yapıldı.

“2002’den bu yana, çoğu ülkede firmalar daha az sıklıkla ve görece daha düşük miktarlarda rüşvet ödüyor,” diye açıklıyor araştırma-

nın yazarlarından ve Dünya Bankası'nın Avrupa ve Orta Asya bölgesi üzerinde çalışan iktisatçısı James Anderson. Dünya Bankasının raporunda, "Yolsuzluğun istikrarlı biçimde arttığı şeklindeki yaygın var sayım doğrulanmadı."

Türkiye'de iş ortamına ilişkin reformlar 2002 ve 2005 yılları arasında rüşvet olaylarının azalmasına katkıda bulundu. Ruhsatlandırma gibi bazı önemli alanlarda, reformlar sonucu rüşvet olayları yeni AB üyesi ülkelerde faaliyet gösteren firmalar için gözlemlenen ortalama düzeye çekildi. İhaleler gibi diğer alanlarda, Türkiye'de daha az iyileşme oldu. Örneğin, kamu ihalelerinin iyileştirilmesinde kaydedilen ilerleme Türkiye'de diğer ülkelere kıyasla daha yavaş, ancak Türkiye kıyaslama yapılan ülkelerle karşılaştırıldığında olumlu görünüyor, çünkü Türk firmaları ihalelerde bazı AB ülkelerindekine nazaran daha az rüşvet olayı bildirdiler.

Rapor, yolsuzluk konusundaki trendleri izlemenin yanında, bazı ülkelerde sağlanan gelişmenin nedenlerini de inceliyor. ACT3 ekonomik ve kurumsal reformların etkili olduğuna ilişkin somut kanıtlar sunuyor: Yoğun reformlar uygulanan alanlarda yolsuzlukta azalma daha belirgin, daha az reform yapılan alanlar ise geride kalıyor. Avrupa Birliği'ne katılım hedefi, yazarların bulgularına göre, özellikle Romanya ve Bulgaristan gibi katılım aday ülkelerde yolsuzlukla

mücadele çabalarını teşvik etmekte büyük rol oynadı.

Vergi ve gümrük idarelerinden belirgin ilerleme görüldü. Geçiş ülkeleri geniş vergi tabanlı ve az muafiyetli, basitleştirilmiş düşük ve ya düz oranlı gelir vergilerinin uygulanması konusunda dünya çapında liderlik ettiler. Ayrıca vergi idaresini iyileştirme konusunda da önemli çabalar gösterdiler ve bu da vergi kaçırmanın ve rüşvetin azalmasına yol açtı. Bölgede birçok ülkede gümrüklerde rüşvet de gümrük mevzuatında genellikle AB standartlarına paralel ve AB yardımı ile yapılan değişiklikler sonucu azaldı. Birkaç ülke yeni bilgi teknolojilerine yatırım yaptı ve risk temelli vergi değerlendirmesine geçerek fiziki muayene için öğelerin seçiminde takdiri azalttı. Bu hem gümrük işlem süreleri hem de gümrük görevlilerinin rüşvet almasında azalma sağladı.

Öte yandan, adli reform Doğu Avrupa ve Orta Asya'nın ilk geçiş yıllarında genellikle ihmal edildi ve çoğu ülkede mahkemelerde yolsuzluk azalmış görünmüyor. Ancak, ACT3 tarafından belirtildiği gibi, firmalar tarafından bildirilene göre, adli sistemin işleyişinde Türkiye çoğu ülkeye istisna teşkil etti. Araştırmada neredeyse her kategoride, Türk mahkemeleri dürüstlük, etkinlik, mahkeme giderlerinin karşılanabilirliği, davaları ele alışı hızı ve mahkeme kararlarının uygulanması bakımından, diğer yeni AB

üyesi, hatta batı Avrupalı AB üyelerinden daha iyi sonuçlar aldı.

Türkiye de dahil bölge ülkeleri çıkar çatışması yasaları, mali denetim ve kontrol, gelir ve mal beyanı dahil, siyasi hesap verilebilirliği arttırmakta. Birçok ülke güçlü bilgilendirme özgürlüğü yasalarının geliştirilmesinde de ilerleme gösterdi, ama Parlamenterleri her şeyden koruyan yasama organı üyeleri için aşırı dokunulmazlık hala yaygın bir sorun.

"Güçlü liderlik yolsuzlukla mücadelede çok önemli bir silah. Yolsuzluğu azaltma konusunda ölçülebilir bir ilerleme kaydeden her ülkede saydamlığı ve hesap verilebilirliği önemli öncelik haline getiren güçlü savunucular var," diye açıklıyor araştırmanın yazarlarından ve Dünya Bankası'nın Avrupa ve Orta Asya bölgesi inceleme direktörü Cheryl Gray.

"Daha yapılması gereken çok şey olmakla birlikte, Türkiye'de 2002 yılından bu yana yolsuzluğun azalmış olması çok cesaret verici, mahkemeler dahil kamu kesimine ilişkin olarak uygulanan reformların Türkiye, iş camiası ve halk açısından iyi sonuçlar sağladığını gösteriyor" diyor Ülke Direktörü Andrew Vorkink. "Yolsuzlukla mücadele uzun vadeli bir süreç, ama Türkiye reformlar ve AB üyelik süreci yoluyla yolsuzlukla mücadelede mükemmel ilerleme kaydediyor."

İş umudunu yitirenler İşsizlik oranını düşürdü

İşsizlik oranı yüzde 8.8'e geriledi. Türkiye ekonomisinin net 139 bin kişilik istihdam yaratabildiği son bir yıllık dönemde işsizlik oranındaki düşüş, çalışabilir yaştaki nüfusta 866 bin kişilik artış olmasına rağmen çalışmak isteyenlerin sayısının sadece 60 bin kişi artmasından kaynaklandı.

Türkiye İstatistik Kurumu geçtiğimiz yıl mayıs ayında yüzde 9.2 olan işsizlik oranının bu yıl aynı dönemde yüzde 8.8'e gerilediğini açıkladı. Mayısta (Nisan-Mayıs-Haziran) istihdamdakilerin sayısı 22 milyon 860 bin kişiye kadar yükselirken, işsiz sayısı 2 milyon 215 bin kişiye indi. Geçen yıl mayısta yüzde 9.2 olan işsizlik oranı ise bu yıl yüzde 8.8 olarak hesaplandı. Türkiye ekonomisinin net 139 bin kişilik istihdam yaratabildiği son bir yıllık dönemde işsizlik oranındaki düşüş, çalışabi-

lir yaştaki nüfusta 866 bin kişilik artış olmasına rağmen çalışmak isteyenlerin sayısının sadece 60 bin kişi artmasından kaynaklandı. Son bir yılda işgücüne dahil olmayanların sayısı ise 805 bin kişi arttı.

Türkiye İstatistik Kurumunun üçer aylık hareketli ortalamalara göre hesapladığı ve ortadaki ayın ismiyle açıkladığı hanehalkı işgücü araştırmasının sonuçlarına göre son bir yıllık dönemde kurumsal olmayan sivil nüfus 1 milyon 16 bin kişilik artışla mayısta 72 milyon 485 bin kişiye ulaşırken, ça-

lışma çağındaki nüfus 866 bin kişi artarak 51 milyon 561 bin kişiye çıktı.

Çalışma çağındaki nüfusta yaşanan bu yüksek artışa rağmen işgücündekilerin sayısı sadece 60 bin kişi artarak 25 milyon 75 bine yükseldi. Buna karşılık işgücüne dahil olmayanların sayısı 805 bin kişi daha artarak 26 milyon 486 bine kadar çıktı.

Son bir yıllık dönemde yine tarım sektöründe çalışanların sayısında ki azalış nedeniyle net istihdam atışı 139 bin kişi de kaldı. Bu artışla istihdamdakilerin sayısı 22

milyon 860 bin kişiye çıktı. Bu dönemde tarım sektöründe çalışan sayısı 778 bin kişi azalmış, buna karşın tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı 917 bin kişi arttı.

Geçen yıl mayısta 2 milyon 294 bin kişi olan işsiz sayısı ise 79 bin kişilik azalışla 2 milyon 215 bine geriledi. İşsizlik oranı da yüzde 9.9'dan yüzde 8.8'e indi. İşsizlik oranı kentlerde yüzde 11.9'dan yüzde 11 gerilerken, kırsal kesimde ise yüzde 5.5'ten yüzde 5.7'ye çıktı. Tarım dışı işsizlik oranının yüzde 12.5'ten yüzde 11.5 gerilediği bu mayısta genç nüfus arasındaki işsizlik oranı ise yüzde 17.6'dan yüzde 16.4'e indi.

Yapılan belirlemelere göre Mayıs 2006'daki işsizlerin, yüzde 74.8'i erkeklerden oluşuyor. İşsizlerin yüzde 59.3'ünün lise altı eğitimi olduğu belirlendi.

Yüzde 38.4'ü bir yıl ve daha uzun süredir iş arayan işsizlerin yüzde 30.3'nün "eş-dost" aracılığıyla iş aradığı bildirildi.

İşsizlerin yüzde 79.7'sini (1 milyon 765 bin) daha önce bir işte çalışanlar oluşturuyor. İşsizlerin yüzde 48.1'inin daha önce hizmetler, yüzde 26.8'inin sanayi,

yüzde 16'sının inşaat, yüzde 9.1'inin ise tarım sektöründe çalıştığı belirlendi.

Mayıs 2006'da istihdam edilenlerin yüzde 73.1'ini erkekler, yüzde

26.9'unu ise kadınlar meydana getirdi. İstihdamdakilerin yüzde 61.6'sının lise altı eğitimi, yüzde 55.9'unun ücretli, maaşlı ve yevmiyeli, yüzde 28.5'inin kendi hesabına ve işveren, yüzde 15.6'sının ise ücretsiz

aile işçisi olduğu hesaplandı. Ücretli olarak çalışanların yüzde 85.8'i sürekli bir işte çalıştığı söz konusu dönemde, istihdamdakilerin yüzde 63.5'inin 1 ila 9 kişinin çalıştığı küçük ölçekli işyerlerinde istihdam edildiği belirlendi. Öte yandan istihdam edilenlerin yüzde 3.9'u ek iş yapıyor.

Yüzde 5.2'si ise mevcut işini değiştirmek istiyor veya mevcut işine ek olarak bir iş arıyor.

Kayıtdışı istihdam azaldı

Kayıt dışı olarak istihdam edilenlerin oranı geçen yılın aynı dönemine göre 2.1 puan azalarak, yüzde 49.4'e indi. Bu dönemde, tarım sektöründe kayıt dışılık oranı yüzde 88.4'ten yüzde 87.5'e düşerken, tarım dışı sektörde bu oran yüzde 34.1'den yüzde 34.3'e yükseldi.

Tarım sektöründeki daralmanın da etkisiyle, Türkiye genelinde işgücüne katılma oranı, geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl 0.7 puanlık bir düşüşle yüzde 48.6 oldu.

Bu oran erkeklerde 0.9 puanlık bir azalışla yüzde 71.9, kadınlarda ise 0.4 puanlık bir azalışla yüzde 25.8'e indi. Kentlerde işgücüne katılma oranı 0.1 puanlık azalışla yüzde 45.6, kırsalda ise 1.5 puanlık azalışla yüzde 53.9'a düştü.

Türkiye'de toplam işgücünün

yüzde 18'ini 15-24 yaş grubundakiler oluşturuyor. Lise altı eğitimlilerde yüzde 47.6 oranında gerçekleşen işgücüne katılma oranı, yüksekokul mezunlarında yüzde 79.1 oldu. Nisan döneminde, işgücüne katılma oranı, lise altı eğitimlilerde yüzde 46.6, yüksekokul mezunlarında ise yüzde 79.6 olarak belirlenmişti. Lise altı eğitimlilerde erkeklerin işgücüne katılma oranı yüzde 71.2, kadınlarda ise yüzde 23 olduğu söz konusu dönemde, lise ve dengi okul mezunu erkeklerde işgücüne katılma oranı yüzde 73.7, kadınlarda

yüzde 31.4 olarak gerçekleşti. Yüksekokul ve fakülte mezunu erkeklerde işgücüne katılma oranı 85.1, kadınlarda ise yüzde 69.4 oldu.

Mayıs 2006'da 1 milyon 192 bin kişinin işe yeni başladı veya iş değiştirdi. Bunun toplam istihdam içindeki oranının ise yüzde 5.2 olduğu belirlendi. İşe yeni başlayan veya iş değiştirenlerin yüzde 35.5'i 25-34 yaş grubunda bulunuyor. Bu dönemde işe başlayan veya iş değiştirenlerin yüzde 22'si sanayi, yüzde 38.7'si hizmetler, yüzde 21.7'si inşaat sektöründe, yüzde 17.5'i ise tarım sektöründe işe başladı. İşsizlerin yüzde 10,7'sini bu dönemde işten ayrılanlar oluşturdu.

Daha önce bir işte çalışıp, söz konusu dönemde işgücü dışında olan 9 milyon 473 bin kişinin yüzde 31.4'ü emeklilik, yüzde 9.6'sı mevsim gereği yüzde 18.1'i sağlık nedeniyle, yüzde 10.1'i evlilik, yüzde 4.5'i işten çıkartılma veya işyerinin kapanması, yüzde 4,9'u işinden memnun olmama nedenleriyle en son çalıştıkları işten ayrıldılar

İş Gücü Durumu

	TÜRKİYE		KENT		KIR	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Kurumsal olmayan sivil nüfus (000)	71 469	72 485	44 166	45 251	27 303	27 234
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus (000)	50 695	51 561	31 513	32 573	19 182	18 988
İşgücü (000)	25 015	25 075	14 387	14 845	10 627	10 230
İstihdam (000)	22 721	22 860	12 678	13 211	10 043	9 650
İşsiz (000)	2 294	2 215	1 710	1 635	584	580
İşgücüne katılma oranı (%)	49,3	48,6	45,7	45,6	55,4	53,9
İstihdam oranı (%)	44,8	44,3	40,2	40,6	52,4	50,8
İşsizlik oranı (%)	9,2	8,8	11,9	11,0	5,5	5,7
<i>Tarım dışı işsizlik oranı (%)</i>	<i>12,5</i>	<i>11,5</i>	<i>12,4</i>	<i>11,4</i>	<i>12,8</i>	<i>11,7</i>
<i>Genç nüfusta işsizlik oranı(1)(%)</i>	<i>17,6</i>	<i>16,4</i>	<i>21,7</i>	<i>19,4</i>	<i>11,8</i>	<i>11,8</i>
Eksik istihdam oranı (%)	3,3	3,9	3,0	3,4	3,7	4,7
<i>Genç nüfusta eksik istihdam oranı⁽¹⁾(%)</i>	<i>4,7</i>	<i>4,7</i>	<i>3,1</i>	<i>3,7</i>	<i>6,8</i>	<i>6,4</i>
İşgücüne dahil olmayanlar (000)	25 681	26 486	17 126	17 728	8 555	8 758

(1) 15-24 yaş grubundaki nüfus

Krediler artış eğilimini sürdürüyor

Banka kredilerinin toplam aktiflere oranı yüzde 44'e yükseldi. Bankaların yılın ilk altı ayında kar hacmi yüzde 18 artarak 4.989 milyon YTL'ye ulaştı. Kamu bankalarının bankacılık sektöründeki payında ise gerileme sürüyor.

Türk Bankacılık sistemi 2006 yılının ilk yarısında olumlu bir performans sergiledi. Türkiye Bankalar Birliğinin bankacılık sektörüne ilişkin ilk yarı değerlendirmesinde, İş Bankası 70.1 milyar YTL aktif büyüklükle sektörün lideri oldu. Bankacılık sisteminde, 2005 yılın da başlayan, yabancı yatırımcıların bankacılık sistemine ilgisi 2006 yılının ilk yarısında da devam etti.

Türk bankacılık sisteminin toplam aktifleri Haziran 2006 itibariyle 455 milyar YTL (290 milyar dolar) oldu. Toplam aktifler bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 35 oranında arttı. Toplam aktiflerin gayri safi milli hasılaya ora-

nının Haziran 2006 itibariyle yüzde 87 düzeyinde olduğu tahmin edilmekte. Bütçe disiplinin sürdürülmesi, ekonomik faaliyetin büyümesi ve yoğun dış kaynak kullanımı bilanço büyüklüğü üzerinde olumlu bir etki yaptı. Toplam aktiflerdeki büyüme, özellikle yılın ikinci çeyreğinde kur artışlarına bağlı olarak hızlandı.

Toplam aktifler mevduat bankalarında yüzde 35, kalkınma ve yatırım bankalarında ise yüzde 25 oranında arttı. Kamu bankalarının toplam aktifler ve toplam mevduat içindeki payı, bir önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla 3 ve 4 puan azalarak yüzde 29 ve yüzde 36'ya gerilerken, kredide yüzde

20 olan payı değişmedi. Özel bankaların toplam aktifler ve toplam mevduat içindeki payı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1'er puan artarak sırasıyla yüzde 61 ve yüzde 58'e yükselirken, kredide yüzde 69 olan payı değişmedi.

Geçen yılın aynı dönemine göre, aktif büyüklüğüne göre ilk beş bankanın aktif, kredi ve mevduat payları azalırken; ilk on bankanın mevduatlardaki payı düştü ve kredilerdeki payı arttı.

Haziran 2005 dönemine göre, YTL aktiflerin toplam aktifler içindeki payı 1 puan azalarak yüzde 65'e, YTL kaynakların toplam pasifler içindeki payı 2 puan azalarak yüzde 61'e geriledi. Yılso-

nuna göre, YTL aktiflerin ve pasiflerin toplam bilanço içindeki payı 3 puan azalarak sırasıyla yüzde 65 ve yüzde 61'e geriledi.

Aktif kalemler içinde dikkati çeken önemli gelişme, menkul değerler cüzdanının payının özellikle vadeye kadar elde tutulacak menkul değerlerdeki azalmaya bağlı olarak gerilemesi oldu. Öte yandan, duran ve diğer aktiflerin de toplam aktifler içindeki payı azaldı. Likit aktiflerin yüzde 13 olan payı değişmedi.

Kredilerdeki artış eğilimi ise sürdü. Kredilerin toplam aktiflere oranı bir önceki yılın aynı dönemi ne göre 7 puan artışla yüzde 44 oldu. Mevduatın krediye dönüşme oranı, tüm sektör itibarıyla, bir önceki yıla göre 10 puan artarak yüzde 69'a yükseldi. Haziran 2006 itibarıyla, bu oran kamu bankalarında yüzde 37, özel bankalarda yüzde 81 ve yabancı bankalarda yüzde 87 oldu.

Yabancı para kalemlerin toplam aktifler içindeki payının azalma

eğilimi yılın ikinci çeyreğinde yaşanan dalgalanma nedeniyle durakladı. Yabancı para kalemlerin bilançoya oranı, ilk altı ayda hem aktif hem pasif tarafta 3 puan arttı. Pasifte yurtdışından kullanılan krediler artmaya devam etti.

Toplam aktiflerin yüzde 49'u, kaynakların ise yüzde 81'i 1 yıldan daha kısa vadeli bir yapıya sahip. Sektör özkaynakları, 12 aylık dönemde yüzde 8 oranında artarak 50,8 milyar YTL (32,4 milyar dolar) oldu. Yılsonuna göre özkay-

Gelir - Gider Tablosu Haziran 2006

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Yıllık Yüzde Değişme	
			YTL	Dolar
Faiz Gelirleri	24.262	15.456	18	0
Faiz Giderleri	14.606	9.305	30	10
Net Faiz geliri	9.656	6.151	4	-11
Net Ücret ve Komisyon Geliri	3.114	1.984	31	11
Temettü Gelirleri	18	12	-54	-61
Net Ticari Kar/Zarar	-1.677	-1.069	-235	-214
Sermaye Piyasası işlemleri Kar/Zarar	1.845	1.175	182	139
Kambiyo Kar/Zarar	-3.522	-2.244	-696	-606
Diğer Faaliyet Gelirleri	4.271	2.721	224	175
Faaliyet Gelirleri Toplamı	15.382	9.800	8	-8
Faaliyet Kararı	6.220	3.962	9	-8
Vergi Öncesi Kar Zarar	6.556	4.177	9	-7
Vergi Karşılığı(-)	-545	-347	-72	-76
Net Kar Zarar	4.989	3.178	18	1

naklar yüzde 5,4 azaldı. Dolar bazında gerileme yüzde 19 düzeyinde gerçekleşti. Serbest özkaynakların toplam aktiflere oranı düştü. Özkaynak karlılığı, özkaynaklardaki gerilemeye rağmen önemli bir değişiklik göstermedi.

Hisseleri borsada işlem gören bankaların piyasa değeri 2006'nın ilk altı ayında düştü. Finansal kurumların toplam piyasa değeri de 2005 yıl sonundaki 62 milyar dolardan, Haziran 2006 itibariyle 45,3 milyar dolara geriledi.

Kar hacmi yüzde 18 artarak 4.989 milyon YTL'ye ulaştı. Net ücret ve komisyon gelirlerindeki iyileşme, net kambiyo zararı oluşması ve risk dengeleme (hedge) işlemleri gelirlerindeki artış karlılık performansını etkiledi.

Bilanço dışı yükümlülüklerdeki artışı garanti ve kefaletler ile para ve "faiz swap" işlemleri olumlu, taahhütlerdeki gerileme ise olumsuz etkilendi.

Türk bankacılık sistemi toplam aktifleri Haziran 2006 tarihinde bir önceki yılın aynı dönemine göre YTL bazında yüzde 35 artarak 455 milyar YTL, dolar bazında ise bir önceki yıla göre yüzde 15 artarak 290 milyar dolar oldu. Toplam aktifler 2005 yılsonuna göre dolar bazında yüzde 2 azalmıştı. Mart 2006 itibariyle yüzde 83 olan toplam aktiflerin gayri safi milli hasılaya oranının Haziran 2006 itiba-

riyle yüzde 87 düzeyinde olduğu tahmin edilmekte.

Bankacılık sektörünün toplam bilançosu, 2006 yılının ikinci çeyreğinde 42,8 milyar YTL artış kaydetti. Bu artışın yüzde 61'i (26,1 milyar YTL) mevduattan; yüzde 46'sı (19,4 milyar YTL) mevduat dışı kaynaklardan, kalanı diğer pasiflerden geldi.

Sağlanan kaynakların yüzde 73'ü (31,4 milyar YTL) kredilere, yüzde 27'si (11,3 milyar YTL) menkul değerlere ayrıldı. Likit aktiflerdeki artış sınırlı kalırken, diğer aktifler geriledi.

Bankacılık sektörünün toplam bilançosu, 2006 yılının ilk yarısında 58,3 milyar YTL artış kaydetti. Bu artışın yüzde 64'ü (37,3 milyar YTL) mevduattan; yüzde 32'si (18,8 milyar YTL) mevduat dışı kaynaklardan, yüzde 9'u (5,1 milyar YTL) diğer pasiflerden geldi.

Aktif toplamı, 12 aylık dönemde, mevduat bankaları grubuna dahil olan; kamu bankalarında yüzde 22, özel bankalarda yüzde 37, yabancı bankalarda yüzde 137 oranında arttı.

Haziran 2006 itibariyle, bir önceki yılın aynı dönemine göre sektör toplam aktifleri içinde, mevduat bankalarının payı yüzde 97'ye yükselirken, mevduat kabul etmeyen bankaların payı yüzde 3 düzeyine geriledi. Mevduat bankaları

grubunda yer alan özel bankaların payı 1 puan, yabancı bankaların payı 3 puan artarak sırasıyla yüzde 61 ve yüzde 6'ya yükseldi, kamu bankalarının payı 3 puan azalarak yüzde 29'a geriledi.

Sektördeki ilk beş bankanın sektör aktif payı yüzde 60, mevduat payı yüzde 64, kredi payı ise yüzde 53 oldu. İlk on bankanın ise sektör aktif payı yüzde 84, mevduat payı yüzde 88, kredi payı yüzde 80 oldu.

Kredilerin payı yüzde 37'den yüzde 44'e yükselirken, Özellikle YTL kredilerdeki hızlı artış devam etti. YTL kredilerin payı 5 puan artarak yüzde 30'a, yabancı para kredilerin payı ise 2 puan artarak yüzde 14'e yükseldi. Kredi sto- kundaki artışta başta konut ve otomobil kredileri olmak üzere, tüketici kredileri ve kredi kartları yoluyla kullanılan kredilerdeki artış etkili oldu.

Kredilerin toplam aktiflere oranı kamu bankalarında yüzde 29, özel bankalarda yüzde 49 ve yabancı bankalarda yüzde 53 düzeyinde. Mevduatın krediye dönüşme oranı, sektör itibariyle, bir önceki yıla göre 10 puan artarak yüzde 59'a yükseldi. Haziran 2006 itibariyle, bu oran kamu bankalarında yüzde 37, özel bankalarda yüzde 81 ve yabancı bankalarda yüzde 87 oldu.

Borçlanmada vade uzadı seviye korundu

Geçtiğimiz yıl 27.4 ay olan iç borçlanmanın ortalama vadesi bu yılın ilk yarısı itibarıyla ortalama 31.3 aya yükseldi. Dış borç miktarı seviyesini korurken, iç borçlanma da düşük bir gerileme yaşandı.

2006 yılının ilk yarısında genel bütçenin finansmanı çerçevesinde, nakit bazda gerçekleştirilen iç borçlanma tutarı net 54.2 milyar YTL oldu. Aynı dönemde gerçekleştirilen 55.4 milyar YTL'lik nakit anapara ödemesi ile birlikte söz konusu döneme ilişkin net iç borçlanma -1.3 milyar YTL olarak gerçekleşti.

Diğer taraftan, 19.4 milyar YTL'lik faiz ödemesi de dikkate alındığında söz konusu dönemde toplam 74.8 milyar YTL tutarında iç borç servisi gerçekleştirildi. Bu durumda, daha önceki dönemlerde olduğu gibi iç borçlanma, söz konusu dönemde sağlanan finansman kalemleri içerisinde yüzde 60 ile en büyük payı elde etmiştir.

Hazine geçen yıl olduğu gibi 2006 yılında da stratejik ölçütler çerçevesinde iç borçlanma politikalarını

belirlemiş; yılın ilk yarısında nakit iç borçlanma ihtiyacı büyük oranda YTL cinsi senetler yoluyla karşılandı. Söz konusu senetlerin yüzde 63'ü iskontolu Devlet iç borçlanma senetlerinden (DİBS), yaklaşık yüzde 30'u ise değişken faizli Devlet tahvili ihraçlarından oluştu.

2005 yılının genelinde 27.4 ay olan iç borçlanmanın ortalama vadesi 2006 Haziran ayı itibarıyla ortalama 31.3 aya yükseldi. 2005 yılının tamamı için yüzde 16.3 düzeyinde gerçekleşen iskontolu borçlanmanın ortalama yıllık bileşik faizi ise söz konusu dönemde yüzde 14.5 düzeyinde gerçekleşti.

2006 yılında Devlet iç borçlanma senetlerinin likiditesinin artırılması ve verim eğrisinin geliştirilmesi hedeflerine paralel olarak, piyasada daha az sayıda, likiditesi yüksek ve derinliği olan senetlerin yer al-

masına yönelik bir borçlanma stratejisi benimsendi. Bu çerçevede, yılın geri kalan kısmında talep koşullarıyla uyumlu, risk/maliyet kriterlerini göz önünde bulunduran esnek borçlanma politikaları uygulandı.

Dış borç stoku

Kamu toplam dış borç stoku 2006 Mart sonu itibarıyla 68.9 milyar dolar tutarında gerçekleşmiş olup, bu tutarın 66.9 milyar doları genel yönetim dış borç stoku, 1.9 milyar doları finansal olmayan kuruluşlar, 137 milyon doları ise finansal kuruluşların yurt dışından sağladıkları kredilere ilişkin stok oluşturdu.

Genel yönetim dış borç stoku içerisinde en büyük pay, yüzde 98.2 ile merkezi yönetim dış borç stokuna aittir.

2005 yılı Aralık sonu itibarıyla 64.6

milyar dolar olarak gerçekleşen merkezi yönetim dış borç stoku, Haziran 2006 sonunda 64.2 milyar dolar oldu. Stokun yüzde 52.9'u yurt dışı piyasalara ihraç edilen tahvillerden, yüzde 47.1'i ise yurt dışından sağlanan uzun vadeli kredilerden oluşmakta. Tahvil stokunun toplam dış borç stoku içerisindeki payı, 6 aylık süre içerisinde gerçekleştirilen eurobond ve global tahvil ihraçları ile 2005 yılı sonuna göre 4.1 puan arttı.

2006 Haziran sonu itibarıyla uluslararası kuruluşlardan sağlanan kredi stokunun toplam içerisindeki payı yüzde 30.1, ticari bankalardan sağlanan kredi stokunun payı yüzde 9.1, hükümet kuruluşlarından sağlanan kredi stokunun payı ise yüzde 7.9 olarak gerçekleşti.

2005 yılı sonuna göre en büyük değişim 4.1 puanlık bir azalış ile uluslararası

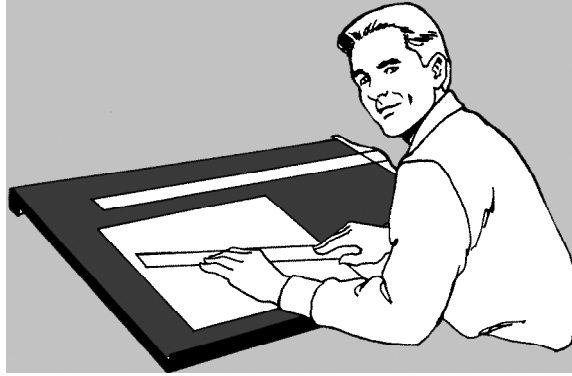
kuruluşlardan sağlanan kredilerde gerçekleşti. Bu değişimin en büyük nedeni ise, 2006 yılı içerisinde yapılan Uluslararası Para Fonu (IMF) kredileri geri ödemeleri oldu.

Gerçekleştirilen bu borçlanma ve ödemeler sonucunda, stokun döviz yapısı da değişti. 2005 yılı sonunda stokun yüzde 22.7'sini oluşturan SDR cinsinden borç stoku Haziran 2006 sonunda yüzde 17.8'e geriledi. Buna karşılık, ABD doları cinsinden borç stokunun payı 3 puanlık bir artış ile Haziran 2006 sonunda yüzde 51.7'ye ulaştı. Japon Ye-

ni cinsinden sağlanan kredi stokunun payı değişmezken, euro cinsinden sağlanan kredi stokunun payı 2 puan arttı.

Merkezi yönetim dış borç stokunun faiz yapısı incelendiğinde, sabit faizli borç stokunun toplam stok içerisindeki payının 2005 yılı sonuna göre 4 puan artarak yüzde 67.5'e ulaştığı görülmekte. Bu artışın en belirgin nedeni, 2006 Ocak-Mayıs döneminde gerçekleştirilen sabit faizli tahvil ihraçları oldu.

2005 yılı sonunda 244.8 milyar YTL olan merkezi yönetim iç borç

stok rakamı, ilk altı aylık dönemde 57.7 milyar YTL tutarındaki ana para ödemesine karşılık gerçekleştirilen 62 milyar YTL tutarındaki borçlanma neticesinde Haziran 2006 sonu itibarıyla net 4.3 milyar YTL artış göstererek 249.1 milyar YTL düzeyine yükseldi.

2005 yılı sonunda sabit getirili senetlerin merkezi yönetim iç borç stoku içerisindeki payı yüzde 45.4 (111.1 milyar YTL) iken, değişken faizli senetlerin payı yüzde 54.6 (133.7 milyar YTL) olarak gerçekleşti. 2006 Haziran sonu itibarıyla ise sabit getirili senetlerin payı

yüzde 46.7 (116.3 milyar YTL) seviyesine yükselirken, değişken faizli senetlerin payı yüzde 53.3 (132.8 milyar YTL) seviyesine geriledi.

Merkezi yönetim iç borç stokunun döviz yapısına bakıldığında ise, 2005 yıl sonu itibarıyla yüzde 84.5 (206.9 milyar YTL) olan YTL cinsi senetlerin toplam iç borç stoku içerisindeki payı Haziran 2006 sonunda yüzde 84.2 (209.7 milyar YTL) düzeyine gerilemiş; döviz cinsinden ve dövizde endeksli senetlerin payı ise yüzde 15.5'ten (38 milyar YTL) yüzde 15.8'e (39.4 milyar YTL) yükseldi.

Merkezi yönetim iç borç stokunun vade yapısına bakıldığında da, 2005 sonu itibarıyla 23.5 ay olan ortalama vadeye kalan süre Haziran 2006 sonunda 24.5 aya yükseldi. Aynı dönem içerisinde, nakit dışı iç

borç stokunun ortalama vadeye kalan süresi 38.7 aydan 33.8 aya geriledi. Nakit iç borç stokunun ortalama vadeye kalan süresi ise 19.6 aydan 22.2 aya yükseldi. Nakit iç borç stokunun vadesindeki bu artış, 2006 yılı içerisinde yapılan 5 yıl vadeli tahvil ihraçlarının yanı sıra gerçekleştirilen diğer ihraçların vadelilerinin de uzamasından kaynaklandı. Nakit dışı iç borç stokunun vadesindeki azalışın temel nedeni ise, yeni nakit dışı ihraç yapılmaması ve önceki yıllarda ihraç edilen senetlerin itfa tarihlerinin yaklaşması oldu.

Dış ticaret açığının önlenemeyen yükselişi

Yılın ilk yedi ayında ihracat yüzde 13 artarken, ithalat yüzde 19 artış gösterdi. İhracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 60'da kalırken, dış ticaret dengesi edi aylık dönemde 30 milyar dolar açık verdi.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun yayınladığı, geçici verilere göre 2006 yılı temmuz ayında; geçen yılın aynı ayına göre ihracat yüzde 19,2 oranında artarak 6.868 milyon dolar, ithalat yüzde 19,3 oranında artarak 11.448 milyon dolar olarak gerçekleşti. Aynı dönemde dış ticaret açığı yüzde 19,5 oranında artarak 3.833 milyondan 4.580 milyon dolara yükseldi.

2005 Temmuz ayında yüzde 60,1 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı, 2006 Temmuz ayında yüzde 60 olarak gerçekleşti.

2006 Ocak - Temmuz döneminde; 2005 yılının aynı dönemine göre ihracat yüzde 13 artarak 46.485 milyon dolar; ithalat ise yüzde 18,8 artarak 76.879 milyon dolar olarak gerçekleşti. 2005 Ocak-Temmuz döneminde 23.542 milyon dolar olan dış ticaret açığı, 2006 yılı ocak-temmuz döneminde yüzde 29,1 oranında artarak 30.394 milyon dolara yükseldi.

2006 Ocak-Temmuz döneminde de Avrupa Birliği'nin ihracattaki ağırlığı devam etti. Geçen yılın aynı dönemine göre AB ülkelerine yapılan ihracat yüzde 13,6 artarak 24.475

milyon dolar seviyesinde gerçekleşti.

2006 ocak-temmuz döneminde; en fazla ihracat yapılan ülke 5.387 milyon dolarla Almanya oldu. Aynı dönemde; ithalatın yoğun olarak gerçekleştiği ülke grubu yine Avrupa Birliği ülkeleri oldu.

Geniş ekonomik grupların sınıflandırmasına göre ise; ithalattaki payı yüzde 71,5 olan ara mallarının ithalatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 18,9 oranında artarken, sermaye malları ithalatı yüzde 16, tüketim malları ithalatı yüzde 12,2 arttı.

Aylara Göre Dış Ticaret (Milyon Dolar)

Aylar	Yıl	İhracat		İthalat		Dış Ticaret Dengesi		İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)
		Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	
	2004	63 167		97 540		- 34 373		64,8
	2005	73 476	16,3	116 774	19,7	- 43 298	26,0	62,9
Ocak-Temmuz	2005	41 148		64 691		- 23 542		63,6
	2006	46 485	13,0	76 879	18,89	- 30 394	29,1	60,5
Temmuz	2005	5 763		9 596		- 3 833		60,1
	2006	6 868	19,2	11 448	19,3	- 4 580	19,5	60,0

Döviz kuru rejimi ve ticaret hadleri

Ticaret hadlerindeki kötüleşme sabit kur rejiminde ulusal paranın değeri üzerinde hemen hiçbir etki doğurmazken, esnek kur rejimini benimseyen ülkelerde ulusal paranın değerinde yüzde 7 oranında düşüşe yol açıyor. Ticaret hadlerindeki bir şokun sabit kur rejimini benimsemiş olan bir ülkede GSYİH üzerine olan olumsuz etkisi çok daha şiddetli ortaya çıkıyor.

Eğer ihrac ettikleri mal üzerinde diğer ülkelerle ortaklaşa veya yalnız başlarına bir tekel gücüne sahip değil iseler, özellikle ikame edilebilir mallar için, geliştirmekte olan ülkelerin karşı, karşıya kaldıkları ticaret hadlerindeki değişiklikler, genelde dış unsurlardan kaynaklanacaktır. Burada “ticaret haddi” bir ülkenin ihrac malları fiyatlarının ithal ettiği malların fiyatları açısından görece durumu olarak tanımlanmaktadır. Örne-

ğin Türkiye’nin ihrac ettiği mal ve hizmetlerin (turizm ve müteahhitlik hizmetleri gibi) fiyatları değişmezken ithal ettiği petrolün fiyatında meydana gelecek bir artış Türkiye’nin ticaret hadlerinde bir kötüleşmeye yol açacaktır. Yapılan çalışmalar ihrac fiyatlarında bir gerileme ile karşılaştıklarında, esnek döviz kuru rejimini benimsemiş geliştirmekte olan ülkelerin, sabit döviz kuru rejimini benimsemiş aynı konumdaki diğer ülkelere göre daha düşük

hasıla kaybına maruz kalacaklarını göstermektedir. Gerçekte bu alanda yürütülen çalışmalar, geliştirmekte olan ülkelerde ulusal hasıla düzeyinde meydana gelen değişimlerin yarısının, ticaret hadlerindeki değişikliklerden kaynaklandığını göstermektedir.

Ticaret hadleri niçin bu kadar önemlidir ?

80’li yıllara kadar Türkiye’nin ihracatı tütün, incir, pamuk, fındık vb. geleneksel tarım ürünlerine dayanıyordu. O dönemde ör-

neğin pamukta genel dünya pamuk hasadının yüksek olması ve ya küresel durgunluk sonucu pamuğa olan talebin düşmesi nedeniyle Türkiye'nin ihraç ettiği pamuğun fiyatının düşmesi, yahut 1973-74 yıllarında ve 1980 yılında da Türk ihraç ürünlerinin fiyatları yaklaşık aynı düzeyini korurken petrol fiyatlarının aşırı yükselmesi, ticaret hadlerini olumsuz yönde etkileyerek, ulusal ekonomi üzerinde yıkıcı etkiler doğurabilmiştir. Latin Amerika'nın ve Afrika'nın kahve üreticisi yahut doğal kauçuk üreticisi ülkeleri kahve ve kauçuk fiyatlarında meydana gelen değişimlere karşı çok duyarlıdır ve bu ürünlerin uluslararası fiyatlarında meydana gelen gerilemeler üreticileri ve ülke ekonomilerini derinden sarsmaktadır.

İktisat teorisi, ülkelerin, ticaret hadlerindeki şok niteliği taşıyan değişimlere karşı mukavemet derecelerinin, esasta benimsemiş oldukları kur rejimine sıkı sıkıya bağlı olduğunu öngörmektedir. Sabit döviz kuru rejiminde ulusal paranın değeri bir başka para birimine veya para birimleri sepeti değerine bağlı kılınmaktadır. Buna karşılık esnek döviz kuru rejiminde ulusal paranın değerinin, döviz piyasasındaki arz - talep durumuna göre serbestçe oyna-

Gelişmekte Olan Ülkelerde Döviz Kuru Rejimi Gelişimleri (Ülke Sayıları)

	1973	1980	1990	1998
Esnek	7	19	42	53
Sabit	63	53	31	22
Toplam	70	72	73	75

yarak tayin edilmesine müsaade edilir. İktisat teorisi esnek döviz kuru rejimini benimsemiş ülkelerin ticaret hadlerindeki şok değişimlere daha iyi uyum sağlayabileceklerini öngörmektedir. Esnek kur rejiminde ticaret hadlerindeki bir kötüleşme döviz gelirlerinin düşmesine ve ulusal paranın değer yitirmesine yol açacak, bu gelişme ihraç mallarının uluslararası piyasalardaki rekabet gücünü arttıracak, bu mallara olan talep yükselecek ve ihraç malları sanayiinde faaliyet hacmi, şokun etkilerini azaltacak şekilde büyüyecektir. Buna mukabil sabit döviz kuru rejimi altında Merkez Bankası ulusal paranın değerini korumak için döviz satmak durumunda kalacak, bu ise para arzının düşmesine, kredi hacminin daralmasına, faiz haddi yükselmesine ve iş hacminin ve yatırımların daralmasıyla, ulusal hasıla gerilemesine yol açacaktır. Ticaret hadleri ile döviz kuru re-

jimi arasında varolan ve iktisat teorisi ile izah edilen bu ilişki, Christian Broda ve Cédric Tille tarafından yapılan bir çalışmanın sonuçları ile de doğrulanmış olup, bu çalışmaya ilişkin makale New York Merkez Bankası tarafından yayınlanan "Current Issues in Economics and Finance"'in Kasım 2003 sayısında yer almaktadır.(1)

Yapılan çalışmada değişik kur rejimlerini benimsemiş 75 ülke ele alınmış ve bu ülkeler 1973 – 1998 dönemi boyunca izlenmiştir. Her bir ülkenin döviz kuru rejimi "esnek" ya da "sabit" kur rejimi olarak sınıflandırmaya tabi tutulmuş ve zaman içindeki rejim değişiklikleri dikkate alınmıştır.

Çalışmada ülkeler döviz kuru rejimine göre ayırma tabi tutulduktan sonra her bir ülkenin karşı, karşıya kalabileceği kalıcı nitelikli yüzde 10 oranındaki bir ticaret haddi kötüleşmesinin, her

(1) Federal Reserve Bank of New York, Current Issues in Economics and Finance, Kasım 2003.

bir ülkenin nominal döviz kuru, reel döviz kuru, tüketici fiyatları ve reel GSYİH'sı üzerine olan olumsuz etkileri ölçülmüştür.

Beklenildiği gibi ticaret hadlerindeki kötüleşme sabit kur rejiminde ulusal paranın değeri üzerinde hemen hiçbir etki doğurmazken, esnek kur rejimini benimseyen ülkelerde ulusal paranın değerinde yüzde 7 oranında bir düşüşe yol açmıştır. Hernekadar ticaret haddi şoku esnek kur rejimi altında GSYİH düzeyinde bir hafif

düşüşe neden oluyorsa da bu hayli önemsizdir ve iki yıl sonrasında sadece yüzde 0.2 oranındadır. Zira değer yitiren ulusal para ihrac ürünlerinin dış piyasada rekabet gücünü arttırmıştır. Buna karşılık ticaret hadlerindeki bir şokun sabit kur rejimini benimsemiş olan bir ülkede GSYİH üzerine olan olumsuz etkisi çok daha şiddetli cereyan etmiş ve şoktan iki yıl sonrasında GSYİH'daki daralma yüzde 2 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Geçmiş son on yıllık dönemde ülkemiz dış ticaretinde karşı karşıya kalınan ticaret haddi gelişmelerine bakıldığında ihracat ve ithalat fiyat endekslerinin yaklaşık aynı seyri izledikleri ve dolayısıyla ticaret haddinde şok niteliği taşıyan bir gelişme ile karşı karşıya kalınmadığı gözlemlenmektedir. Bu durum aşağıda Türkiye'nin 1996 – 2005 yılları için ihracat ve ithalat fiyat endekslerini veren Tabloda gözlemlenmektedir

İHRACAT VE İTHALAT FİYAT ENDEKSİ

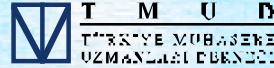
Yıl	İhracat Fiyat Endeksi				İthalat Fiyat Endeksi			
	Genel	% Değişim	Sanayi	% Değişim	Genel	% Değişim	Sanayi	%Değişim
	(1994 = 100)							
1996	107.6	-4.4	109.1	-4.8	109.7	-6.1	107.5	-8.5
1997	102.5	-4.7	101.7	-6.7	100.2	-6.7	97.9	-8.9
1998	98.4	-4.0	96.9	-4.7	96.1	-4.1	98.1	0.2
1999	91.7	-6.8	90.5	-6.8	90.8	-5.5	90.7	-7.5
2000	87.8	-4.3	86.6	-4.3	94.9	4.5	88.5	-2.4
2001	85.5	-2.6	85.1	-1.7	94.6	-0.3	88.8	0.3
2002	84.0	-1.9	83.5	-1.9	93.5	-1.2	88.1	-0.8
2003	92.4	10.1	92.8	11.1	100.9	7.9	93.9	6.6
2004	107.1	15.9	106.7	15.0	113.5	12.5	105.0	11.8
	(2003 = 100)							
2003	100.0	-	100.0	-	100.0	-	100.0	-
2004	116.3	16.3	115.6	15.6	115.1	15.1	113.0	13.0
2005	122.9	5.7	121.0	4.7	123.3	7.1	116.8	3.4

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

"Dünya Geneline Ekonomik Büyüme ve İstikrarın Sağlanması için Muhasebe Mesleği"

XVII. DÜNYA MUHASEBE KONGRESİ

International Federation
of Accountants

Official Sponsor

Official Sponsors

Deloitte Grant Thornton RSM International

Official Sponsors

Official Sponsors

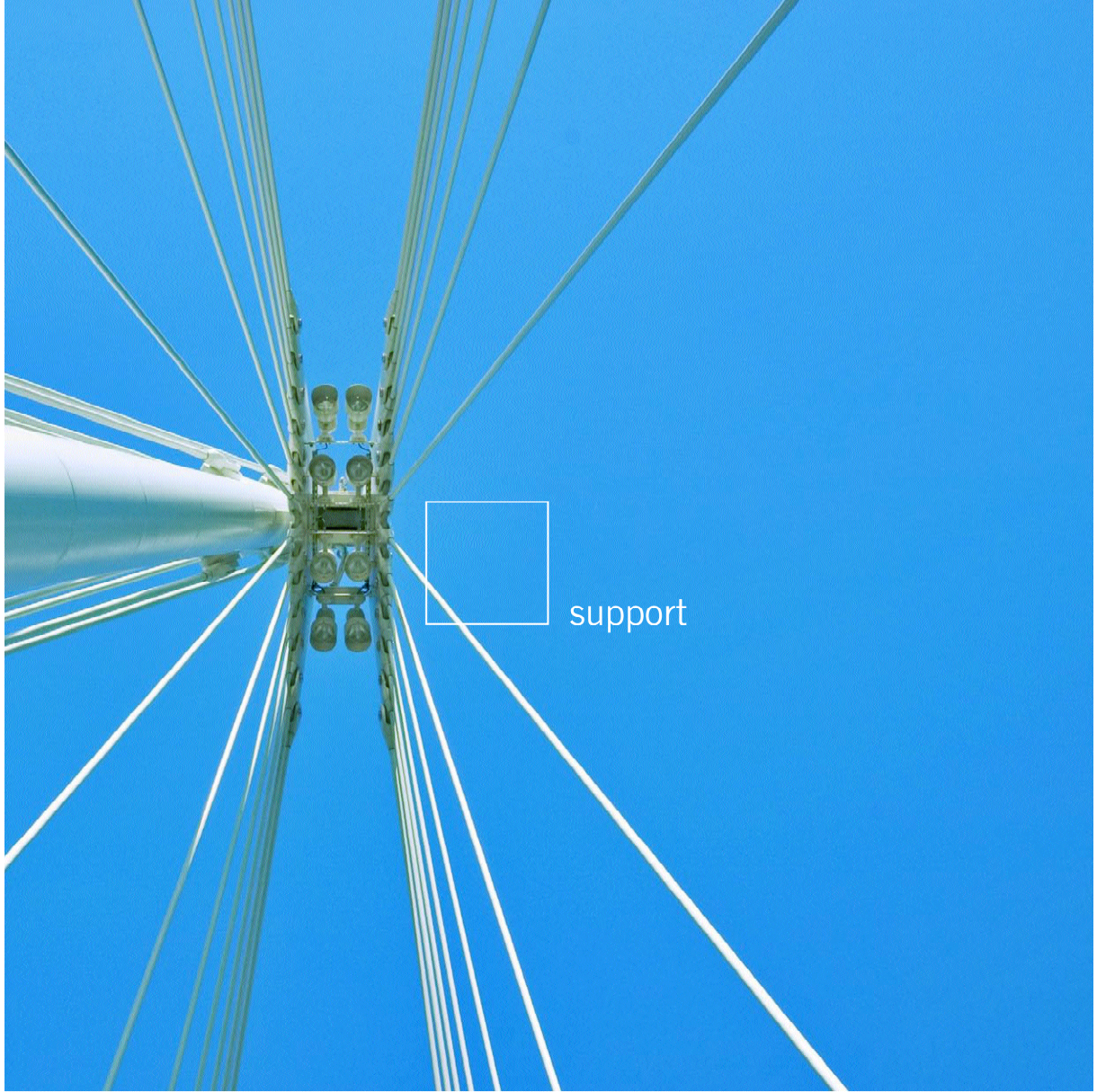

Official Partner

info@wco2006istanbul.org.tr

www.wco2006istanbul.org.tr

ACCA; TÜRMOB, TMUD ve IFAC'ın birlikte organize ettiği bu yılın Dünya Muhasebeciler Kongresi'nin elmas sponsoru olmaktan gurur duymaktadır. ACCA, 260,000 öğrencisi ve 110,000 üyesi ile en büyük ve en hızlı gelişen uluslararası meslek kuruluşudur.

ACCA ve TÜRMOB 2004 yılında imzaladıkları mütabakat zaptı, iki kuruluş arasında ileri işbirliğinin temellerini kurmuştu. TÜRMOB ile birlikte Türk muhasebe mesleğini desteklemek üzere çalışıyoruz.

ACCA İle İletişim

2 Central Quay 89 Hydepark Street Glasgow G3 8BW United Kingdom

+44 (0) 141 582 2000 / info@accaglobal.com / www.accaglobal.com

Dünya ekonomisi

Faiz artırım eğilimi

Avrupa Merkez Bankası kısa vadeli faiz oranlarını yüzde 3'e çıkarırken, İngiltere'de de faizler yüzde 4.75'e yükseldi. Çin Merkez Bankası, ise bankalara gösterge mevduat faizini ve borç verme faizlerini 0.27 puan artırdı. ABD ve Japon Merkez Bankaları ise faiz seviyelerini korudu.

Küresel ekonomide yaşanan likidite bolluğu gözleri faiz oranlarına çevirdi. Faiz artırma eğilimlerinin güçlenmesi, gelişmekte olan ve yüksek faiz vererek likidite bolluğunu çeken ülkeler için risk teşkil ediyor. Bu yüzden gelişmiş ülkelerin uygulayacakları faiz politikaları küresel ekonomiyi çok yakından etkileyecek.

Çin Merkez Bankası, faiz oranlarını artırdı. Çin Merkez Bankasından yapılan açıklamaya göre, ticari bankaların bir yıl vadeli mevduat ve kredi faizlerinde 0.27 puanlık artırıma gidildi. Ülkede bir yıl vadeli mevduat faizleri yüzde 2.52'ye çıkarken, bir yıl vadeli kredi faizleri yüzde 6.12 seviyesine

geldi. Faiz artırımının kredi ve yatırımlardaki genişlemeyi dizginlemek amacıyla yapıldığı bildirildi.

Diğer yandan Çin'in resmi 'Çin Menkul Değerler' gazetesi, yuannın işlem gördüğü bandın genişletilmesi gerektiğini belirtti. Gazetede yer alan bir makalede, yuannın esnekliğinin artırılmasının Çin'in ticaret fazlasının azalmasına yardımcı olacağı kaydedildi.

Makalede, yuannın son günlerde artan volatilitésinin, Çin Merkez Bankası'nın günlük işlem aralığını genişletebileceğinin bir işareti olduğu ifade edildi.

Avrupa Merkez Bankası (AMB), faiz oranlarını çeyrek puan artırarak yüzde 3'e çıkardı. AMB yöne-

tim kurulunun piyasaların beklentisi doğrultusunda aldığı artırım kararıyla, Euro Bölgesi'nde faiz oranları son 3.5 yılın en yüksek düzeyine çıkmış oldu. Euro Bölgesi'nde enflasyon oranının üç aydır yüzde 2.5 ile AMB'nin resmi hedefi olan yüzde 2 tavanının üzerinde seyretmesi ve ekonomik büyüme hızının yüksek kalması nedeniyle, AMB'nin faiz artırımına gitmesi ekonomi çevrelerinde sürpriz olmadı.

İngiltere Merkez Bankası, da gösterge niteliğindeki faiz oranlarını çeyrek puan artırarak yüzde 4.75'a yükseltti. Bankadan yapılan açıklamada, faiz oranlarının, 2005 yılı Ağustos ayında bu yana ilk kez değiştirilerek yüzde 4.75 olarak be-

lirlendiği kaydedildi. Açıklamada, enflasyonun bir süre daha hedeflerin üzerinde kalacağı ifade edilerek, orta vadede hedefe çekilebilmesi için yüzde 0.25 puanlık artışın gerekli görüldüğü kaydedildi. Banka, artan enerji maliyetlerinin de ücretler ve enflasyonu etkilediğini belirtti.

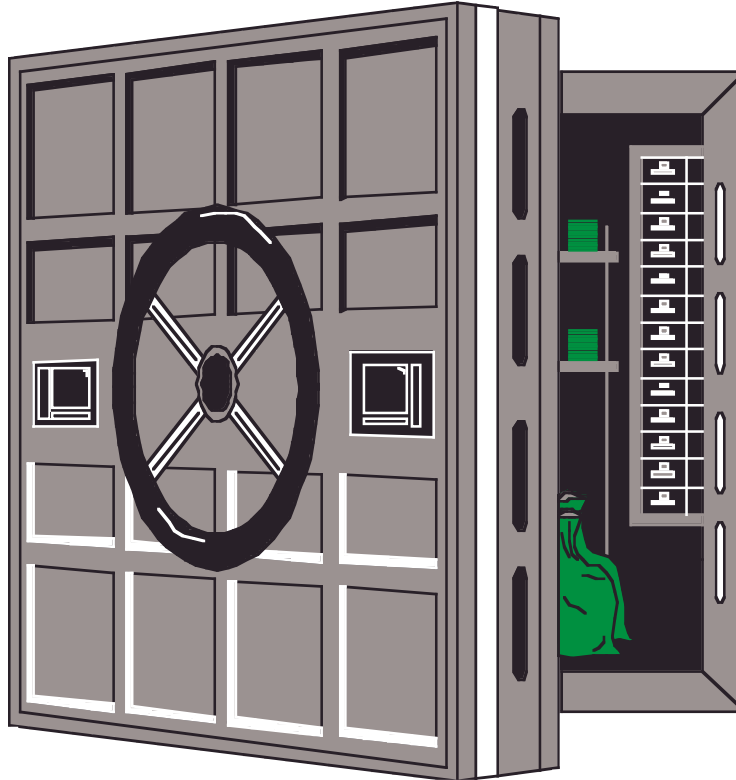
Japonya Merkez

Bankası, gecelik faiz oranlarını beklendiği gibi değiştirmeyerek yüzde 0.25'te bıraktı. Japon ekonomisi ikinci çeyrekte yüzde 0.8 oranında büyüdü. Altı yıl sonra sıfır faiz dönemine son veren Japonya Merkez Bankası, kısa vadeli faiz oranlarını bu kez değiştirmede. Banka yönetim kurulunun toplantısında oy birliğiyle, yüzde 0.25 olan gecelik faiz oranlarının böylece devam etmesi kararlaştırıldı. Piyasalarda, Ekim ayından önce yeni bir faiz artırımı olacağına fazla ihtimal verilmiyordu.

Faizleri değiştirmeyen Japonya'da büyüme ikinci çeyrekte yavaşladı. Büyüme yıllık bazda yüzde 0.8, çeyrek bazda ise yüzde 0.2 düze-

yinde gerçekleşti. Japon ekonomisi, Ocak-Mart döneminde yıllık bazda yüzde 2.7 büyümüştü.

Büyümedeki yavaşlamaya rağmen, Nisan-Haziran döneminde Japon ekonomisi arka arkaya altıncı çeyrek genişledi. Büyümenin yavaşlamasında ve beklentinin altında kalmasında, şirket yatırımları

ve ihracattaki yavaşlama etkili oldu.

Ekonomistler, ekonomideki yavaşlamaya rağmen, orta hızlı büyüme ve faiz artırımlarının kademeli olarak artırılmasını öngören senaryonun değişmediğini vurguladı.

Amerikan Merkez Bankası (FED), 2004 yılı ortalarından bu yana artırdığı faiz oranlarını yüzde 5,25 sevi-

yesinde tutma kararı aldı. FED'in, Merkezi Serbest Pazar Komitesi'nin toplantısında, faiz oranlarının sabit tutulmasına karar verildi ve ikiyıldan uzun bir sürede 17 kez artırılan oranların yükselişine son verildi. ABD Merkez Bankası, geçen yıl Haziran ayında yüzde 1 olan temel faiz oranını en son yüzde 5,25'e yükseltmişti

Öte yandan ABD'de üretici fiyatları Temmuz ayında yüzde 0.1'lik artış kaydetti. ABD'de Üretici Fiyatları Endeksi Temmuzda beklentinin oldukça altında bir oranla ve son beş ayın en düşük artışıyla yüzde 0.1 yükseldi. Beklenti, üretici fiyatlarının yüzde 0.4 artacağı yönün-

deydi. Üretici fiyatları Haziran ayında yüzde 0.5'lik bir artış göstermişti. Aynı şekilde, Haziran ayında yüzde 0.2 artan, konjonktürel dalgalanmalara açık enerji ve gıda maddeleri fiyatlarının çıkarılmasıyla hesaplanan çekirdek endeksi de Temmuz ayında yüzde 0.3 geriledi. ABD'de Temmuz ayı enflasyonunun düşük çıkmasında, otomotiv ile birçok gıda maddesinin fiyatlarının ucuzlaması etkili oldu.

Enflasyonda mevsimsel dalga

Ağustos ayında Üretici Fiyatları Genel Endeksinde bir önceki aya göre yüzde -0,75 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 11,80, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 12,32 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 6,49 artış gerçekleştirdi. Aylık değişim tarım sektöründe yüzde -1,28, sanayi sektöründe yüzde -0,62 olarak gerçekleşti. Endekste kapsanan 762 maddeden, 206 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 278 maddenin ortalama fiyatlarında artış gerçekleşti.

Ağustos ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde -0,44 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 5,30, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 10,26 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 8,84 artış gerçekleştirdi. Ana harcama grupları itibarıyla en yüksek artış yüzde 1,94'le ev eşyası grubunda yaşandı. Yıllık bazda TÜFE'nin en çok arttığı harcama grubu çeşitli mal ve hizmetler oldu. 26 istatistiki bölge içinde en yüksek artış Ankara'da yaşandı.

ÜFE	AĞUSTOS 2006 (2003=100)	AĞUSTOS 2005 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-0,75	1,04
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	11,80	2,18
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	12,32	4,32
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	6,49	10,65

TÜFE	AĞUSTOS 2006 (2003=100)	AĞUSTOS 2005 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-0,44	0,85
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	5,30	2,87
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	10,26	7,91
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	8,84	8,64

		2006								2005			
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	1,96	0,26	0,25	1,94	2,77	4,02	0,86	-0,75	0,78	0,68	-0,95	-0,04
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	1,96	2,22	2,48	4,46	7,36	11,68	12,64	11,80	2,98	3,69	2,71	2,66
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	0,75	0,22	0,27	1,34	1,88	0,34	0,85	-0,44	1,02	1,79	1,40	0,42
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	0,75	0,97	1,25	2,60	4,53	4,88	5,76	5,30	3,93	5,79	7,27	7,72

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Temmuz (Milyon YTL)			2006 Yılı Bütçe Hedefi
	2005 Konsolide Bütçe	2006 Merkezi Bütçe	Artış (yüzde)	
Gelirler	71.917	68.950	27.3	160.326
Genel Bütçe Gelirleri	70.618	96.337	26.6	156.214
Vergi Gelirleri	57.211	77.869	26.5	132.199
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç üzerinden Alınan Vergiler	15.363	21.932	29.9	38.982
Gelir Vergisi	10.888	15.416	29.3	26.090
Gelir Vergisi Tevkifatı	9.701	13.776	29.5	
Kurumlar Vergisi	4.475	6.516	31.3	12.892
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	4.196	5.993	29.9	
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	1.056	2.152	50.9	4.947
Motorlu Taşıtlar Vergisi	1.591	2.090	23.8	3.042
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	27.711	34.301	19.2	57.601
Dahilde Alınan KDV	6.761	9.600	29.5	16.337
Özel Tüketim Vergisi	17.549	20.939	16.01	37.276
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	1.017	1.481	31.3	1.806
Dış Ticaretten Alınan Vergiler	10.332	15.428	33.0	24.253
İthalde Alınan KDV	9.532	14.257	33.1	22.398
Vergi Dışı Gelirler	12.632	17.846	29.2	21.372
Harcamalar	78.868	98.495	19.9	174.322

EKONOMİK VERİLER

	2005	2004	2003	2002	2001	2000
GSMH (Cari fiyatlarla Trilyon TL)	486.401	428.932	356.681	275.032	176.484	125.596
GSMH (milyon/dolar)	360.876	299.475	239.235	179.898	145.693	200.002
GSMH (Değişim Hızı 1987 fiyatlarıyla %)	7,6	9,9	5,9	7,9	-9,5	6,3
Kişi başına GSMH (ABD Doları)	5.008	4.172	3.383	2.598	2.123	2.965
Üretim Endeksi	130.1	123.4	112.4	103.3	94.4	103.4
Toplam İhracat (milyon/dolar)	73.122	63.167	47.253	36.059	31.334	27.775
Toplam ithalat (milyon/dolar)	116.048	97.540	-22.087	51.584	41.399	54.503
Dış Ticaret Dengesi (milyon/dolar)	-42.926	-34.373	69.340	-15.495	-10.065	-26.728
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %	63.0	64.8	68.1	69.9	75.7	51.0
İşsizlik Oranı (%)	10.3	10.3	10.5	10.6	8.5	6.6
Kamu Net Borç Stoku (milyon/dolar)	267.330	272.161	251.106	216.037	159.752	71.688
İç Borç Stoku (milyon YTL)	254.330	233.864	201.319	154.798	125.458	54.152
Dış Borç Stoku (milyon/dolar)	91.860	98.182	96.094	102.499	64.303	31.549
Konsolide Bütçe Borç Stoku (milyar/dolar)	246.9	235.8	202.6	148.5	123.6	94.7
Cari İşlemler Dengesi (milyon/dolar)	-22.852	-15.604	-6.808	-1.789	3.390	-9.819

	2006		2005		2004
(Bin YTL)	11 Ağustos	4 Ağustos	30 Aralık	12 Ağustos	31 Aralık
Emisyon		22.960.879	19.612.019	18.007.456	13.465.237
Para Arzı					
- M1	43.825.359	42.115.315	41.758.872	34.401.517	29.469.070
- M2	176.092.162	173.292.262	153.146.146	134.661.211	109.344.449
- M3	186.142.822	185.984.334	164.443.074	144.130.412	116.597.637
Yurtiçi Kaynaklı YTL Mevduat	164.048.617	160.344.558	145.191.416	126.262.873	103.240.239
- Vadeli Tasarruf	111.573.298	110.591.700	91.839.161	83.047.742	66.705.794
- Vadesiz Tasarruf	13.221.270	11.665.029	11.509.544	8.837.337	8.348.626
- Vadeli Ticari	20.693.505	20.585.247	19.548.113	17.211.952	13.169.585
- Vadesiz Ticari	8.917.694	8.512.709	11.972.114	9.084.173	8.671.897
- Resmi Mevduat	9.642.850	8.989.873	10.322.484	8.081.669	6.344.337
Kredi Stoku	160.631.039	160.630.141	126.491.125	106.238.525	82.514.275
- Tüm Banka Kredileri	160.631.039	160.630.141	126.491.125	106.238.525	82.211.975
- M.B. Kredileri	0	0	0	0	302.300
Bank. El. Tah. ve Bono	139.336.622	141.059.256	130.632.109	124.153.277	113.944.740

Mevzuat Değişiklikleri

- 02 Ağustos 2006** - Gümrük Genel Tebliğinde (Gümrük İşlemleri) (Seri No:38) Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Gümrük İşlemleri) (Seri No:51)
- 04 Ağustos 2006** - 2006/10733 Gümrük Vergilerinden Muafiyet ve İstisna Tanınacak Haller Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar
- 2006/10784 İhraç Malı Taşıyan Araçlara Motorin Tesliminde Özel Tüketim Vergisi ve Katma Değer Vergisi İstisnası Uygulanacak Sınır Kapılarına İlişkin Karar
- 06 Ağustos 2006** - 2006/10739 Belediye Bütçe ve Muhasebe Usulü Tüzüğü'nün Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tüzük
- 10 Ağustos 2006** - Gümrük Yönetmeliğine Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Gümrük Hattı Dışı Eşya Satış Mağazaları ve Depoları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- 15 Ağustos 2006** - Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Menşeli Malların İthalatında Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No:2006/2)
- Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Menşeli Malların İthalatında Korunma önlemlerine İlişkin Tebliğ (No:2006/3)
- İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No:2006/12)
- 17 Ağustos 2006** - Bankalarda Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilecek Bilgi Sistemleri Denetimi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No:362)
- Uluslararası Gözetim Şirketi Statüsüne İlişkin Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği (No:2006/39)
- 21 Ağustos 2006** - Motorlu Taşıtlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No:27)
- Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No:48)
- 23 Ağustos 2006** - 2006/10862 Belgesiz İhracat Kredileri ile Vergi Resim ve Harç İstisnası Belgeleri Hakkında Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar
- 25 Ağustos 2006** - Harçlar Kanunu Genel Tebliği (Seri No:51)
- Sermaye Piyasasında Uluslararası Değerleme Standartları Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri : VIII, No:48)
- 29 Ağustos 2006** - Vergi Kimlik Numarası Genel Tebliği (Sıra No:3)

Vergi Takvimi

- 07.09.2006** - Ağustos 2006 Dönemi Çeklere Ait Değerli Kağıtlar Vergisi Bildirimi ve Ödenmesi
- 11.09.2006** - 16-31 Ağustos Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Tahsilatlara Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödenmesi
- 11.09.2006** - 16-31 Ağustos Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödenmesi
- 15.09.2006** - Ağustos 2006 Dönemine ait Kolalı Gazozlara İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödenmesi
- 15.09.2006** - Ağustos 2006 Dönemine ait Tütün Mamüllerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödenmesi
- 15.09.2006** - Ağustos 2006 Dönemine ait Alkollü İçeceklere İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödenmesi
- 15.09.2006** - Ağustos 2006 Dönemine ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödenmesi
- 15.09.2006** - Ağustos 2006 Dönemine ait Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödenmesi
- 15.09.2006** - Ağustos 2006 Dönemine ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisi (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödenmesi
- 15.09.2006** - Ağustos 2006 Dönemine Ait Gider Vergilerinin (BSMV) Beyanı ve Ödenmesi
- 15.09.2006** - Ağustos 2006 Dönemi Özel İletişim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 20.09.2006** - Ağustos 2006 Dönemine ait Damga Vergisinin Beyanı
- 20.09.2006** - Ağustos 2006 Dönemine ait Kurumlar Vergisi Stopajı'nın Beyanı
- 20.09.2006** - Ağustos 2006 Dönemine ait Gelir Vergisi Stopajı'nın Beyanı
- 20.09.2006** - Ağustos 2006 Dönemine ait Katma Değer Vergisi'nin Beyanı
- 20.09.2006** - İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödenmesi
- 20.09.2006** - Yarışma ve Çekilişler ile Futbol Müsabakalarına ait Müşterek Bahislerle İlgili Veraset ve İhtikal Vergisinin Beyanı ve Ödenmesi
- 25.09.2006** - 1-15 Eylül Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Tahsilatlara Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödenmesi
- 25.09.2006** - 1-15 Eylül Dönemine ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödenmesi
- 26.09.2006** - Ağustos 2006 Dönemine ait Gelir Vergisi Stopajı'nın Ödemesi
- 26.09.2006** - Ağustos 2006 Dönemine ait Katma Değer Vergisi'nin Ödemesi
- 26.09.2006** - Ağustos 2006 Dönemine ait Damga Vergisinin Ödenmesi
- 26.09.2006** - Ağustos 2006 Dönemine ait Kurumlar Vergisi Stopajı'nın Ödemesi

Ağustos 2006 Kronoloji

01 Ağustos Kadın haklarının öncüsü Duygu Asena'nın cenaze namazında kadınlar önde erkeklerle birlikte saf tutup cenazeyi taşıdı.

02 Ağustos Vergi Konseyi Gelir Vergisi Kanununu tamamen değiştiren yeni bir kanun tasarısı taslağı hazırlandı.

03 Ağustos Devlet Bakanı Babacan, Merkez Bankası'nda dahil tüm finansal kuruluşların merkezinin İstanbul'a taşınacağını söyledi.

04 Ağustos Yüksek askeri Şura yeni komuta kademesini belirledi, 17 personelin orduyla ilişkisi kesildi.

05 Ağustos Lübnan hükümeti, İsrail saldırılarıyla 968 kişinin öldüğünü 3 bin 300 kişinin de yaralandığını açıkladı.

06 Ağustos Hizbullah'ın füze saldırısı sonucu 14 İsrail askeri öldü.

07 Ağustos BP'nin Alaska'da petrol üretimini durdurmasının ardından petrolün varil fiyatı 78 dolara yükseldi.

08 Ağustos Suudi Arabistan Kralı Abdullah Bin Abdülaziz 300 kişilik bir heyetle Türkiye'ye gelerek çeşitli temaslarda bulundu.

09 Ağustos ABD Merkez Bankası'nın faiz artırımına ara vermesi YTL'nin değerini yükseltirken, borsa yükseldi faizler geriledi.

10 Ağustos İngiliz polisi, 10 uçağı sıvı patlayıcılarla düşürecek bir terörist saldırısını önledi.

11 Ağustos ABD Başkanı Bush'un "İslami faşistlerle savaşımız devam ediyor" demesi büyük tepki yarattı.

12 Ağustos Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi nihayet Lübnan için ateşkes kararı aldı. Ancak İsrail'in saldırıları devam etti.

13 Ağustos Birleşmiş Milletler'in ateşkes kararını hem Lübnan hemde İsrail onayladı.

14 Ağustos Devlet Bakanı Abdullatif Şener, kamu finans kuruluşlarının tek çatı altında toplanmasına yönelik komite oluşturulduğunu açıkladı.

15 Ağustos Memurlar ile toplu görüşmenin ilk gününde sendikalar arasında gerginlik yaşadı.

16 Ağustos Dışişleri Bakanı Gül, Lübnan'da İsrail bombardımanının ardından yıkılan bölgeleri gezdi.

17 Ağustos İsrail işgal ettiği bölgenin yarısını BM'ye devretti. Lübnan ordusu, 1968'den bu yana ilk kez ülkenin güneyine girdi.

18 Ağustos Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Koçbank ile Yapı ve Kredi Bankası'nın birleşmesini onayladı.

19 Ağustos Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Annan, Fransa Cumhurbaşkanı Chirac ve İtalya Başbakanı Prodi, Başbakan Erdoğan'ı arayarak Ankara'nın BM Barış Gücü'nde yer almasını istedi.

20 Ağustos Antalya'nın Kaş ve İzmir'in Selçuk ilçelerindeki orman yangınları genişleyerek sürüyor.

21 Ağustos Türkiye İstatistik Kurumu, Mayıs döneminde işsizliğin yüzde 8.8'e indiğini açıkladı.

22 Ağustos Dışişleri Bakanı Gül, Suriye'ye giderek Devlet Başkanı Esad ve diğer yetkililerle görüştü.

23 Ağustos Son 5 gündeki orman yangınları 2 bin hektar alanda 4 milyon ağacı kül etti.

24 Ağustos Merkez Bankası Para Politikası Kurulu kısa vadeli faiz oranlarını değiştirmeyerek, sabit tutulmasına karar verdi.

25 Ağustos Cumhurbaşkanı Sezer, Lübnan'a asker gönderilmesine karşı olduğunu açıkladı.

26 Ağustos Basketbol milli takımı dünya kupasında Slovenya'yı yenerek çeyrek finale kaldı.

27 Ağustos Formula 1'de birincilik kupasını veren Mehmet Ali Talat, 203 ülkede 2.5 milyar insanı KKTC Cumhurbaşkanı olarak tanıttı.

28 Ağustos Bakanlar Kurulu, Lübnandaki BM Gücü'ne asker göndermeye karar verdi.

29 Ağustos Hükümet Lübnan'a asker kararı için Meclis'in 5 Ekim'de toplanması kararı aldı.

30 Ağustos 30 Ağustos Zafer Bayramı tüm yurttan coşkuyla kutlandı.

31 Ağustos Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu 28 akaryakıt şirketine 1 milyar 666 milyon YTL ceza kesti.